Nr. 16. **Warszawa, dnia 31 października 1929 r.** **Rok XII.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Prenumerata roczna 30 zł. **Cena egzemplarza 2 zł.**

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12. Telef. 96-87.

TREŚĆ:

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

---

z 16 października Nr. 71 Rok 1929

Poz. 533. Konwencja pomiędzy Austrją, Włochami, Polską, Rumunją, Królestwem Serbów, Chorwatów i Słoweńców oraz Czechosłowacją, dotycząca emerytur, które były przyznane przez dawny Rząd Austrjacki, podpisana w Rzymie, dnia 6-go kwietnia 1922 r. (Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dnia 19-go grudnia 1928 r. Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 3, poz. 26),

Poz. 534. Oświadczenie Rządowe z dnia 5 września 1929 r. w sprawie złożenia dokumentu ratyfikacyjnego Konwencji pomiędzy Austrją, Włochami, Polską, Rumunją, Królestwem Serbów, Chorwatów i Słoweńców oraz Czechosłowacją, dotyczącej emerytur, które były przyznane przez dawny rząd austrjacki, podpisanej w Rzymie dnia 6-go kwietnia 1922 roku.

Poz. 535. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 czerwca 1929 r. o uchyleniu rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30 maja 1927 r. w sprawie uznania dyplomów Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Lubelskiego, jako warunku dopuszczenia do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich.

Poz. 536. Rozporządzenie Ministra Komunikacji wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych z dnia 27 czerwca 1929 r. w sprawie zmian rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 26 listopada 1928 roku o publicznych wzlotach pokazowych statków powietrznych.

Na podstawie art. 34 i 85 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczem (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 294) zarządza się co następuje:

§ 1. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 26 listopada 1928 r. o publicznych wzlotach pokazowych statków powietrznych (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 1, poz. 8) ulega następującym zmianom:

1) punkt a) §-u 1, otrzymuje brzmienie następujące:

„a) Szczegółowy opis zamierzonych lotów pokazowych, typ i ilość statków powietrznych prywatnych, które będą użyte do lotów, znaki rejestracyjne, oraz numer i datę wydania względnie przedłużenia świadectwa sprawności technicznej każdego statku.

W wypadku, gdy do lotów pokazowych mają być użyte statki powietrzne wojskowe względnie państwowe, w podaniach o zezwolenie na urządzenie tych lotów powinny być wymienione tylko przybliżona ilość tych statków oraz ich typ.

Danych, co do znaków rejestracyjnych oraz numerów i dat świadectw sprawności technicznej tych statków, żądać nie trzeba".

2) punkt c) §-u 1, otrzymuje brzmienie następujące:

„Przypuszczalną datę i godzinę zamierzonych pokazów, względnie pewien przypuszczalny czasokres, w ciągu którego wspomniane pokazy miałyby się odbyć, skład komitetu organizacyjnego, skład i ilość członków załogi i obsługi z wskazaniem dat wydania i numerów świadectw uzdolnienia i upoważnienia członków załogi".

Ponadto do punktu tego dodaje się nowy ustęp:

„W wypadku, gdy w lotach pokazowych bierze udział załoga, wchodząca w skład personelu lotniczego Wojsk Polskich, specjalnie w tym celu delegowana przez właściwe władze przełożone, w podaniach o zezwolenie na urządzenie lotów pokazowych nie trzeba wymieniać dat wydania i numerów świadectw członków załogi, a tylko podać w przybliżeniu ilość tych członków załogi i obsługi wojskowej".

3) Ustęp 1 §-u 2, otrzymuje brzmienie następujące:

„Władza powiatowa administracji ogólnej przesyła niezwłocznie podanie do Ministerstwa Komunikacji, celem zaopinjowania, czy pod względem technicznym urządzenie lotów pokazowych jest możliwe.

W razie braku wyraźnego sprzeciwu ze strony Ministerstwa Komunikacji w ciągu dwóch tygodni od dnia przesłania podania do Ministerstwa Komunikacji, władza powiatowa administracji ogólnej udziela zezwolenia na urządzenie wzlotów pokazów, o ile inne powody nie uzasadniają odmowy zezwolenia.

Władza powiatowa administracji ogólnej wyznacza dokładny termin wzlotów pokazowych oraz może na uzasadnioną prośbę strony termin ten przesunąć, względnie okres wymieniony: w podaniu (§ 1) przedłużyć".

4) § 3-ci otrzymuje brzmienie następujące:

„Jeżeli teren wybrany na lotnisko jest nowy, strona, organizująca pokazy, winna zbadać go dokładnie przy współudziale przedstawicieli właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej. Teren ten winien być równy, bez znacznego spadku (nieprzekraczającego 3%), nieprzecięty rowami, suchy i posiadający wolny dolot, o ile możności ze wszystkich stron. Wymiar terenu nie może być mniejszy od 400 x 400 metrów.

Po wybraniu terenu strona winna sporządzić dokładny jego plan i plan ten wraz ze szczegółowym opisem tego terenu złożyć wraz z odnośnem podaniem do właściwej terytorjalnie władzy powiatowej administracji ogólnej.

Władza ta przesyła wspomniane podanie wraz z załącznikami do Ministerstwa Komunikacji z prośbą o zatwierdzenie terenu, obranego na wzloty pokazowe.

Ministerstwo Komunikacji, w ciągu dwóch tygodni od dnia otrzymania podania, winno powiadomić wspomnianą wyżej władzę, czy teren wybrany pod lotnisko prowizoryczne zatwierdza. Brak odpowiedzi ze strony Ministerstwa Komunikacji po wyżej wymienionym terminie, należy uważać jako odrzucenie prośby przez Ministerstwo Komunikacji.

W razie wątpliwości co do zdatności terenu, obranego pod lotnisko prowizoryczne, Ministerstwo Komunikacji może, za zgodą strony zainteresowanej i na jej koszt, wyznaczyć specjalną komisję, celem zbadania tego terenu i wydania opinji o nim".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 537. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 18 września 1929 r. o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 20 listopada 1926 r., zawierającego przepisy wykonawcze do ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych.

Poz. 538. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 19 września 1929 r. o ustanowieniu cła wywozowego od masła.

Poz. 539. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 20 września 1929 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie masła.

Poz. 540. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 26 września 1929 r. w sprawie zwinięcia urzędu katastralnego w Dynowie w okręgu administracyjnym Izby Skarbowej we Lwowie.

Poz. 541. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 13 września 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem Przemysłu i Handlu w sprawie częściowej zmiany rozporządzenia z dnia 28 maja 1923 r. w przedmiocie siedziby oraz organizacji sądów rozjemczych dla Zakładu ubezpieczenia od wypadków we Lwowie.

Poz. 542. Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 września 1929 r. w sprawie sprostowania omyłek w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 czerwca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 380).

22 października Nr. 72 Rok 1929

Poz. 543. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 września 1929 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 1928 r. w sprawie powiatów miejskich.

Na podstawie art. 73—77, 80-84, 117, 125 i 126 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządza się co następuje:

§ 1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 marca 1928 r. w sprawie powiatów miejskich (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 426) ulega następującym zmianom:

1) Ustęp 1 § 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„W miastach: Bydgoszczy, Gnieźnie, Grudziądzu, Inowrocławiu, Poznaniu, Toruniu oraz Krakowie i Lwowie funkcje powiatowej władzy administracji ogólnej, z wyjątkami określonemi w § 3 sprawują prezydenci tych miast".

2) W § 3 dodaja się jako ustęp pierwszy postanowienie:

„W miastach: Bydgoszczy, Gnieźnie, Grudziądzu, Inowrocławiu i Toruniu funkcje administracji policji sprawują starostowie grodzcy. Minister Spraw Wewnętrznych może funkcje starostów grodzkich powierzyć odnośnym starostom powiatowym".

§ 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 544. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 września 1929 r. w sprawie administracji drogowej na obszarze województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, wileńskiego, poleskiego, nowogródzkiego i wołyńskiego.

Na podstawie art. 78 i 79 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r, o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz U. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządza się co następuje:

§ 1. Administrację dróg państwowych w dziedzinie technicznej i ekonomicznej porucza się do odwołania wydziałom powiatowym, o ile odnośne powiatowe związki komunalne uchwalą i zorganizują administrację drogową na zasadach wskazanych w § 3 niniejszego rozporządzenia. Te wydziały powiatowe, które sprawują już administrację dróg państwowych, będą ją nadal sprawować w sposób określony niniejszem rozporządzeniem, o ile odnośne powiatowe związki komunalne uchwalą i zorganizują administrację drogową na zasadach wskazanych w § 3.

§ 2. Wydatki na drogi państwowe pokrywane będą z funduszów państwowych, a na drogi wojewódzkie i powiatowe z funduszów powiatowych związków komunalnych przy pomocy ze strony Skarbu Państwa, w miarę przeznaczenia na ten cel funduszów w budżecie państwowym.

§ 3. Administracja techniczna i ekonomiczna dróg państwowych, wojewódzkich i powiatowych oraz nadzór nad gospodarką drogową na drogach gminnych będzie sprawowana przez utworzony na podstawie uchwały powiatowego związku komunalnego jeden zarząd drogowy z urzędnikiem państwowym jako kierownikiem, wyznaczonym przez Ministra Robót Publicznych po wysłuchaniu opinji zainteresowanego związku komunalnego, której związek komunalny udzielić powinien w terminie oznaczonym przez Ministerstwo Robót Publicznych; termin ten nie może wynosić mniej niż 14 dni.

§ 4. Szczegółową instrukcję, dotyczącą organizacji zarządów drogowych, ich zakresu działania, sposobu wykonywania administracji drogowej, nadzoru nad gospodarką drogową, przekazywania funduszów państwowych, rachunkowości zarządów drogowych, dyspozycji majątkiem państwowym, przekazanym w zarząd i używanie powiatowego związku komunalnego,

określi instrukcja, którą wyda Minister Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

§ 5. W powiatach, w których nie powstaną zarządy drogowe w myśl § 3 niniejszego rozporządzenia, administracja techniczna i ekonomiczna dróg państwowych wykonywana będzie przez państwowe zarządy drogowe, a administracja techniczna i ekonomiczna dróg wojewódzkich i powiatowych przez powiatowe zarządy drogowe, zorganizowane na podstawie dotychczasowych przepisów.

§ 6. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 545. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 września 1929 r. o terytorjalnym zakresie działania Wyższego Urzędu Górniczego w Warszawie.

Na podstawie art. 6 ustawy z dnia 11 kwietnia 1924 r. o władzach górniczych (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 424) zarządza się co następuje:

§ 1. Terytorjalny zakres działalności Wyższego Urzędu Górniczego w Warszawie obejmuje m. st. Warszawę i województwa: warszawskie, łódzkie, kieleckie, lubelskie, białostockie, wileńskie, nowogródzkie, poleskie, wołyńskie, poznańskie i pomorskie.

§ 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1929 r.

Poz. 546. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 września 1929 r. o rozciągnięciu na obszar Spisza i Orawy mocy obowiązującej galicyjskich ustaw o samorządzie gminnym i powiatowym.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 26 października 1921 r. w przedmiocie przepisów prawnych obowiązujących na obszarze Spisza i Orawy, należącym do Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 657) postanawia się co następuje:

§ 1. Moc obowiązującą krajowej ustawy z dnia 12 sierpnia 1866 r. o urządzeniu gmin i ordynacji wyborczej dla gmin (Dz. u. kr. Nr. 19) wraz z późniejszemi zmianami oraz krajowej ustawy z dnia 12 sierpnia 1866 r. o reprezentacji powiatowej i ordynacji wyborczej powiatowej (Dz. u. kr. Nr. 21) wraz ze zmianami późniejszemi rozciąga się na obszar Spisza i Orawy.

§ 2. Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy prawne, obowiązujące dotychczas na obszarze Spisza i Orawy w sprawach unormowanych ustawami, wymienionemi w § 1 niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 547. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 września 1929 r. w sprawie rozciągnięcia na obywateli polskich, którzy wrócili do Polski po 1 lipca 1927 r. mocy ustawy o zasiłkach dla osób, którym niemieckie instytucje wstrzymały renty z tytułu ubezpieczeń społecznych.

Poz. 548. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 września 1929 r. w sprawie ochrony nazwy regjonalnej „piwo grodziskie".

Poz. 549. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 27 września 1929 r. zmieniające § 2 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 19 kwietnia 1928 r. w sprawie losowania książeczek oszczędnościowych, wystawionych przez Pocztową Kasę Oszczędności na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 marca 1927 r. o przerachowaniu wkładek oszczędnościowych, złożonych w Pocztowej Kasie Oszczędności w walutach pełnowartościowych za pośrednictwem instytucyj państwowych polskich (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 493).

z 26 października Nr. 73 Rok 1929

Poz. 550. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 września 1929 r. o ustaleniu godła Ministerstwa Robót Publicznych dla statków państwowego zarządu rzecznego.

Poz. 551. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 września 1929 r. o oznaczaniu miary nici w obrocie handlowym.

Na podstawie art. 7 p. 1 lit. a ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 559) w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 749) zarządza się co następuje:

§ 1. Na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej **zezwala się wyłącznie na handel nićmi,**

które są zaopatrzone w oznaczenia miary długości lub masy (wagi) netto, odpowiadające wymaganiom dekretu o miarach z dnia 8 lutego 1919 r. (Dz. U. R. P. z r. 1928 Nr. 72, poz. 661).

§ 2. Przy sprzedaży nici w ilościach, oznaczonych miarą długości, oprócz jednostek miary długości przewidzianych w § 1 niniejszego rozporządzenia, można równocześnie oznaczać ich długość w jardach angielskich.

§ 3. Odchylenia od podanych na etykietach oznaczeń miary długości lub masy (wagi) netto, spowodowane właściwościami produkcji nici, nie mogą przekraczać 3%.

Równocześnie zabrania się umieszczania na etykietach w jakimkolwiek języku określeń, wskazujących, że długość lub masa jest podana tylko w przybliżeniu, jak np.: „około", „circa" lub tym podobnych.

§ 4. Niestosujący się do przepisów niniejszego rozporządzenia będą karani stosownie do art. 7 p. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 września 1927 r.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia.

Poz. 552. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 10 września 1929 r. o uzupełnieniu rozporządzenia z dnia 1 lipca 1927 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie wytworów hutniczych walcowanych oraz niektórych wyrobów metalowych.

Poz. 553. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 25 września 1929 r. w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej.

Poz. 554. Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 16 października 1929 r. o utworzeniu powiatowych urzędów ziemskich w Gnieźnie i Jarocinie.

Poz. 555. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 19 października 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości i Skarbu w sprawie uzupełnienia, względnie zmiany rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 18 czerwca 1928 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości i Skarbu odnośnie wydawania zarządzeń uskuteczniania potrąceń z uposażenia oficerów i zawodowych szeregowych.

Poz. 556. Oświadczenie Rządowe z dnia 3 sierpnia 1929 r. w sprawie przystąpienia Belgji do międzynarodowej konwencji o ochronie własności przemysłowej, podpisanej w Paryżu dnia 20 marca 1883 r., przejrzanej w Brukseli dnia 14-go grudnia 1900 r., w Waszyngtonie dnia 2-go czerwca 1911 r. i w Hadze dnia 6-go listopada 1925 r.

Poz. 557. Oświadczenie rządowe z dnia 26 września 1929 r. w sprawie złożenia przez Rząd Republiki Chili dokumentu ratyfikacyjnego międzynarodowej konwencji o zwalczaniu handlu kobietami i dziećmi, podpisanej w Genewie dnia 30 września 1921 roku.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

---

z 16 października Nr. 239 Rok 1929

Poz. 548. Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ustalającej warunki pracy i płacy dozorców domów miasta Jarosławia.

z 17 października Nr. 240 Rok 1929

Poz. 549. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 września 1929 r. w sprawie uzupełnienia rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 1928 r. o Medalu Pamiątkowym za Wojnę 1918 — 1921.

Na podstawie art. 18 dekretu z dn. 3 stycznia 1918 r. (Dz. Pr. Nr. 1, poz. 1) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 września 1928 r. o Medalu Pamiątkowym za Wojnę 1918—1921 (Monitor Polski Nr. 233, poz. 533) uzupełnia się następująco:

Po § 3 dodaje się § 3-a o następującem brzmieniu:

„Prawo otrzymania medalu służy również tym, którzy w okresie od 1 listopada 1918 r. do 31 grudnia 1921 r. w czasie akcyj zbrojnych, mających na celu wyzwolenie poszczególnych części Państwa Polskiego z pod obcej przemocy oraz zespolenie ich z Macierzą:

1) polegli lub byli ranni w oddziałach powstańczych lub przy współdziałaniu z temi oddziałami, bez względu na czas trwania ich służby,

2) zmarli wskutek choroby, powstałej w związku z pełnieniem służby w oddziałach powstańczych lub wskutek choroby, nabytej przy współdziałaniu z temi oddziałami, względnie przy niesieniu im sanitarnej pomocy, bez względu na czas trwania ich służby,

3) conajmniej przez 2 miesiące pełnili służbę w oddziałach powstańczych, lub conajmniej przez okres 3 miesięcy współdziałali z temi oddziałami, względnie nieśli im pomoc sanitarną".

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 550. Przepisy o rachunkach bieżących w Centralnej Kasie Państwowej i kasach skarbowych, wydane przez Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli.

z 18 października Nr. 241 Rok 1929

Poz. 551. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 października 1929 r., o odebraniu debitu pocztowego czasopismu p. t.: „Choczu wsio znat".

Poz. 552. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 października 1929 r., o odebraniu debitu pocztowego czasopismu p. t.: „Kritika".

Poz. 553. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 października 1929 r., o odebraniu debitu pocztowego czasopismu p. t.: „Krajeżnastwo".

Poz. 554. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 października 1929 r., o odebraniu debitu pocztowego czasopismu p. t.: „Raudonasis Artojas".

Poz. 555. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 października 1929 r., o odebraniu debitu pocztowego czasopismu p. t.: „Salskij Pachar".

Poz. 556. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 października 1929 r., o odebraniu debitu pocztowego książce p. t.: „Kelione aplink Lietuva per 80 dienu".

Poz. 557. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 października 1929 r., o odebraniu debitu pocztowego drukowi p. t. „Smerekowi Szumy".

Poz. 558. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 października 1929 r. o zezwolenie gminie m. Poznania na zaciągnięcie pożyczki obligacyjnej 20.000.000 złotych w złocie.

z 19 października Nr. 242 Rok 1929

Poz. 559. Obwieszczenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 25 września 1929 r. o sprostowaniu omyłek w wykazach właścicieli gruntów, stanowiących załączniki do zarządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1925 roku i z dnia 12 kwietnia 1927 r. o przymusowem wywłaszczeniu gruntów na rzecz Skarbu Państwa pod budowę kolei Kalety — Herby — Wieluń—Podzamcze.

Poz. 560. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 września 1929 r. w sprawie wywłaszczenia gruntów dla budowy drogi państwowej Toruń — Służewo w powiatach: toruńskim i inowrocławskim.

Poz. 561. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 12 października 1929 r. o utworzeniu nadleśnictwa Śmardzewickiego w okręgu Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu.

z 21 października Nr. 243 Rok 1929

Poz. 562. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 października 1929 r. o odebraniu debitu czasopismu p. t. „Berliner Börsen Zeitung".

Poz. 563. Okólnik Nr. 96 Ministerstwa Skarbu w sprawie zmiany § 55 Przepisów rachunkowo-kasowych.

Poz 564. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z 12 października 1929 r. o utworzeniu nadleśnictw: Cerkowna, Obliski, Jabłonica i o zmianie nazwy oraz siedziby nadleśnictwa Łopianka.

z 22 października Nr. 244 Rok 1929

Poz. 565. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 października 1929 r. o odebraniu debitu pocztowego p. t.: „Bioleteń Dzierżawnogo Wydawnictwa Ukraini".

Poz. 566. Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ustalające warunki pracy i płacy stałych dziennych i sezonowych robotników rolnych na terenie województw: lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego.

z 23 października Nr. 245 Rok 1929.

Poz. 567. Uchwała Rady Ministrów z dn. 17 października 1929 r. w sprawie dodatkowego kredytu na okres budżetowy od 1 kwietnia 1929 r. do 31 marca 1930 r. na podróże służbowe i rezerwę zaopatrzenia.

Poz. 568. Instrukcja Ministrów: Przemysłu i Handlu, Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Skarbu, Robót Publicznych i Komunikacji z dn. 12 października 1929 r. w sprawie trybu przyznawania przedsiębiorstwom przemysłowym i komunikacyjnym ulg, przewidzianych w rozporządzeniu Prezydenta Rrzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 329).

§ 1. Ministerstwo Przemysłu i Handlu po otrzymaniu podania przedsiębiorstwa przemysłowego względnie komunikacyjnego, zawierającego prośbę o udzielenie ulg, bada, czy zachodzą:

a) warunki, podane w art. 2, 3, 4, 5 i 8 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej;

b) warunki, podane w §§ 4 i 5 rozporządzenia z dnia 26 lutego 1929 r. w sprawie wykonania powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej (Dz. U. R. P. Nr. 12 poz. 100).

§ 2. Zbadanie warunków, wymienionych w art. 3 i 4 powołanego na wstępie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej oraz w § 5 rozporządzenia wykonawczego do tegoż rozporządzenia, następuje przez:

1) Ministerstwo Robót Publicznych, jeśli idzie o podania: elektrowni oraz przedsiębiorstw wodnych i elektrycznych, wymienionych w pkt. 1), 18) i 19) art. 2 powołanego na wstępie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, tudzież, jeśli idzie o podania wytwórni materjałów do utrwalania nawierzchni drogowych, przedsiębiorstw eksploatacji kamieniołomów i klinkierni, oraz wytwórni zastępczych materjałów budowlanych o własnościach termicznych, wymienionych w pkt. g). h) i i) § 1 rozporządzenia z dnia 20 kwietnia 1929 r. w sprawie uzupełnienia wykazu przedsiębiorstw, mających prawo do ulg (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 306);

2) Ministerstwo Spraw Wojskowych, jeśli idzie o podania wytwórni materjałów wybuchowych kruszących, prochów, nitrocelulozy oraz środków zapalniczych i detonacyjnych, masek gazowych, broni siecznej, palnej i amunicji, wszelkich przedmiotów uzbrojenia, samochodów, traktorów i czołgów, aparatów i silników lotniczych, stoczni i warsztatów dla żeglugi powietrznej, wymienionych w pkt. 8, 10, 13 i 15 powołanego na wstępie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej;

3) Ministerstwo Komunikacji, jeśli idzie o podania wytwórni parowozów i wagonów oraz przedsiębiorstw komunikacyjnych, podlegających zakresowi kompetencji tegoż Ministerstwa, wymienionych w pkt. 13 i 20 powołanego na wstępie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej;

4) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, jeśli idzie o podania rzeźni mechanicznych i chłodni, elewatorów zbożowych i piekarni mechanicznych, wymienionych w pkt. e) § 1 rozporządzenia z dnia 20 kwietnia 1929 r. w sprawie uzupełnienia wykazu przedsiębiorstw, mających prawo do ulg (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 306).

W razie przejścia przedsiębiorstw, którym przysługuje prawo do ulg, z zakresu kompetencji poszczególnych Ministerstw do kompetencji innego Ministerswa, będzie to ostatnie Ministerstwo powołane do zbadania wymienionych wyżej warunków.

§ 3. Jeżeli w prośbie brak niektórych danych, przewidzianych w ust. 1 § 5 rozporządzenia wykonawczego, to Ministerstwo Przemysłu i Handlu, względnie Ministerstwo, wymienione w § 2 niniejszej instrukcji, żąda od osób, wyliczonych w § 4 rozporządzenia wykonawczego, wyjaśnień dodatkowych — w odpowiedniej ilości egzemplarzy.

§ 4. Po zbadaniu przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, względnie przez Ministerstwo Robót Publicznych, Komunikacji lub Spraw Wewnętrznych, że zachodzą wszystkie warunki, podane w § 1 niniejszej instrukcji, przesyłają te ministerstwa jeden egzemplarz podania do Ministerstwa Spraw Wojskowych, które stwierdza czy wytwórczość, względnie działalność przedsiębiorstwa jest pożądana w interesie obrony Państwa, oraz przesyła odnośne oświadczenie do ministerstwa, które go zażądało.

§ 5. W razie stwierdzenia przez Ministerstwo Spraw Wojskowych, iż wytwórczość, względnie działalność przedsiębiorstwa jest pożądana w interesie obrony Państwa, Ministerstwo Przemysłu i Handlu, względnie ministerstwo, wymienione w § 2 niniejszej instrukcji, przesyła drugi egzemplarz podania wraz ze swą opinją co do udzielenia ulg oraz z odpisem oświadczenia Ministerstwa Spraw Wojskowych, do Ministerstwa Skarbu.

Ministerstwo Skarbu wyraża swą zgodę, względnie przy podaniu powodów odmawia zgody na przyznanie przedsiębiorstwu prawa do ulg i przesyła odnośne oświadczenie do ministerstwa, od którego podanie otrzymało. Zarazem może Ministerstwo Skarbu w swem oświadczeniu poczynić ustalenia, przewidziane w ust. 2 art. 9 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej;

§ 6. W razie zgody Ministerstwa Skarbu, Ministerstwo Przemysłu i Handlu, względnie ministerstwo wymienione w § 2 niniejszej instrukcji, projektuje w każdym poszczególnym wypadku tekst zobowiązania, jakie powinno złożyć przedsiębiorstwo w myśl pkt. 2 i 3 art. 1 cytowanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej; w treści zobowiązania winno być umieszczone również postanowienie, iż dane przedsiębiorstwo zgadza się dobrowolnie na poddanie się kontroli (§ 13) Ministerstwa Przemysłu i Handlu, jego organów lub władz mu podległych, względnie jednego z ministerstw, wymienionych w § 2 niniejszej instrukcji, jego organów lub władz mu podległych.

Projekt zobowiązania wraz z wnioskiem o przyznanie przedsiębiorstwu ulg przesyłają ministerstwa wymienione w § 2 niniejszej instrukcji z aktami do Ministerstwa Przemysłu i Handlu, zachowując jeden egzemplarz podania.

§ 7. Ministerstwo Przemysłu i Handlu, po uzyskaniu przychylnej opinji Ministerstwa Spraw Wojskowych (§ 4 i ust. 1 § 5 niniejszej instrukcji) i Ministerstwa Skarbu (ust. 2 § 5 niniejszej instrukcji), oraz po otrzymaniu projektu zobowiązania i wniosku, w myśl ustępu ostatniego § 6 niniejszej instrukcji, żąda od przedsiębiorstwa, ubiegającego się o ulgi, złożenia pisemnego zobowiązania, przewidzianego w pkt. 2 i 3 art. 1 cytowanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

§ 8. Ministerstwo Przemysłu i Handlu, po otrzymaniu od przedsiębiorstwa pisemnego zobowiązania, wymienionego w § 7 niniejszej instrukcji, wydaje decyzję, iż przedsiębiorstwu, względnie pewnej jego części, służy prawo do ulg, przewidzianych w cytowanem rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej, przyczem co do zakresu ulg stwierdza, czy zachodzi wypadek, przewidziany w ustępie ostatnim art. 6.

Powyższą decyzję ogłasza Minister Przemysłu i Handlu w „Monitorze Polskim".

O decyzji powyższej Ministerstwo Przemysłu i Handlu zawiadamia jednocześnie organ, powołany do sprawowania kontroli nad przedsiębiorstwem i przesyła do tego organu jeden egzemplarz podania, oraz odpis zobowiązania, przyjętego przez przedsiębiorstwo.

§ 9. Na podstawie decyzji, ogłoszonej w „Monitorze Polskim", uzyskuje przedsiębiorstwo prawo do wszystkich ulg, przewidzianych w art. 6 cytowanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

O zastosowaniu ulg, przewidzianych w pkt. 5, 6, 7 i 8 art. 6, zwraca się przedsiębiorstwo pisemnie, z powołaniem się na decyzję ogłoszono w „Monitorze Polskim", do tych organów urzędowych, które są powołane do zastosowania odnośnych ulg, a mianowicie:

1) do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, jeśli idzie o ulgę przewidzianą w pkt. 5 art. 6;

2) do powiatowego urzędu ziemskiego, jeśli idzie o ulgę, przewidzianą w pkt. 6 art. 6;

3) do zarządu majątku państwowego, jeśli idzie o ulgę, przewidzianą w pkt. 7 art. 6;

4) do właściwej władzy wodnej, jeśli idzie o ulgę przewidzianą w pkt. 8 art. 6.

§ 10. Celem uzyskania w przypadku poszczególnym ulgi, wymienionej w pkt. 1 art. 6, przedsiębiorstwo ma przedewszystkiem zwrócić się do władzy przemysłowej, wodnej lub górniczej drugiej instancji, względnie do dyrekcji dróg wodnych lub dyrekcji kolei państwowych, o zaświadczenie, że lub w jakiej mierze kapitał jest przeznaczony na nakłady, wymienione w art. 3, względnie, że wklad rzeczowy stanowi taki nakład. To zaświadczenie należy przedstawić Ministrowi Skarbu, który w porozumieniu z ministrami, wymienionymi w ustępie pierwszym art. 9. wydaje decyzję, przewidzianą w pkt. a) ust. 2 art. 9.

Celem uzyskania w przypadku poszczególnym ulgi, wymienionej w pkt. 2 art. 6, przedsiębiorstwo ma zwrócić się do władzy wyżej wymienionej o zaświadczenie, że zamierzone nabycie rzeczy nieruchomej, albo zawrzeć się mająca umowa o najem lub dzierżawę nieruchomości stanowi nakład, wymieniony w art. 3.

Decyzję Ministra Skarbu (ustęp pierwszy niniejszego paragrafu) względnie zaświadczenie władzy, wymienionej w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu (ustęp drugi niniejszego paragrafu) należy przedstawić organowi, który w braku zwolnienia od opłaty — byłby powołany do jej wymierzenia (notarjuszowi, organowi sądowemu, urzędowi skarbowemu podatków i opłat skarbowych, względnie urzędowi opłat stemplowych). Organ ten stwierdza zwolnienie od opłaty (całkowite lub częściowe) na piśmie zwolnionem od opłaty, względnie w jego treści.

§ 11. Kwoty, uiszczone przed przyznaniem prawa do ulgi tytułem opłat stemplowych od pism, wymienionych w pkt. 1 i 2 art. 6, zostaną zwrócone na skutek odwołania (art. 46 i 47 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych — Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570), wniesionego bądź w ciągu miesiąca od wymierzenia opłaty, bądź w ciągu miesiąca od doręczenia przedsiębiorstwu decyzji Ministra Skarbu (ustęp pierwszy § 10), względnie zaświadczenia wymienionego w ustępie drugim § 10. W razie uiszczenia bez wymiaru urzędowego zwrot kwoty uiszczonej przed przyznaniem prawa do ulgi, nastąpi na wniosek złożony urzędowi skarbowemu podatków i opłat skarbowych (względnie urzędowi opłat stemplowych) w ciągu roku od dnia uiszczenia (art. 45 ustawy o opłatach stemplowych).

§ 12. Celem uzyskania w przypadku poszczególnych ulg, przewidzianych w pkt. 3 ustępu pierwszego i w ustępie ostatnim art. 6, winno przedsiębiorstwo zwrócić się z odpowiedniem podaniem do Ministerstwa Skarbu, a w razie gdy zespół przedmiotów, stanowiących zakład oddzielny, znajduje się częściowo na obszarze obowiązywania cytowanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej (art. 5), a częściowo poza nim, dołączyć nadto do podania odpowiednie zaświadczenie władzy wymienionej w ust. 1 § 10 niniejszej instrukcji (§ 6 rozp. wyk.).

O decyzji, powziętej w porozumieniu z właściwymi ministrami (art. 9 ustęp pierwszy) — Ministerstwo Skarbu powiadamia stronę oraz odnośne władze skarbowe.

§ 13. Na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu kontrolę dotrzymywania przez przedsiębiorstwo warunków udzielania ulg sprawują w stosunku do przedsiębiorstw, wymienionych w § 2 niniejszej instrukcji, ministerstwa, tamże wymienione.

Poz. 569. Okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 1477/3/29 z dnia 12 października 1929 r. w sprawie wykazu zakładów angielskich uprawnionych do wystawiania certyfikatów na stal szlachetną.

Poz. 570. Uchwała Komitetu Likwidacyjnego w Poznaniu z dnia 30 września 1929 r. w przedmiocie likwidacji.

Poz. 571. Uchwała Komitetu Likwidacyjnego w Poznaniu z dnia 20 września 1929 r. w przedmiocie likwidacji.

z 24 października Nr. 246 Rok 1929

Poz. 572. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 8 października 1929 r.

Poz. 573. Rozporządzenie Ministra Skarbu, z dnia 3 sierpnia 1929 r. o rejestracji pretensyj z tytułu wywłaszczonych na obszarze Rzeczypospolitej Łotewskiej majątków obywateli polskich.

Poz. 574. Obwieszczenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 17 października 1929 r. o wykazie związków eksportowych, uprawnionych do wydawania zaświadczeń w myśl § 2 rozporządzenia Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 20 września 1929 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie masła.

Poz. 575. Uchwałą Komitetu Likwidacyjnego w Poznaniu z dnia 30 września 1929 r. w przedmiocie likwidacji. (Zbiorowa, 4 pozycje).

z 25 października Nr, 247 Rok 1929

Poz. 576. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zwołania Sejmu na sesję zwyczajną.

Poz. 577. Zarządzenie Prezydentą Rzeczypospolitej w sprawie zwołania Senatu na sesję zwyczajną.

Poz. 578. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Komandorskiego oraz Krzyża Oficerskiego orderu „Odrodzenia Polski".

Poz. 579. Postanowienie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa oraz Ministrem Przemysłu i Handlu z dnia 17 października 1929 r. o wykazie instytucyj, upoważnionych do wystawiania zaświadczeń przy wywozie masła, oraz o trybie postępowania przy wystawianiu tych zaświadczeń.

z 26 października Nr. 248 Rok 1929

Poz. 580. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 27 września 1929 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Spraw Wewnętrznych w sprawie zwinięcia Urzędu Celnego w Rokitnie.

Poz. 581. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 października 1929 roku o utworzeniu urzędu notarjusza we Włodzimiercu w okręgu sądu okręgowego w Równem.

z 28 października Nr. 249 Rok 1929

Poz. 582. Umowa ustalająca warunki płacy i pracy dozorców domowych m. Łucka.

z 29 października Nr. 250 Rok 1929

Poz. 583. Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 17 października 1929 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w sprawie przedłużenia w niektórych miejscowościach okresu uprawnienia bezrobotnych do pobierania zasiłków na zasadzie ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

z 30 października Nr. 251 Rok 1929

Poz. 584. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 25 października 1929 r., o utworzeniu nadleśnictwa Zrębice w okręgu Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie.

z 31 października Nr. 252 Rok 1929

Poz. 585. Zarządzenie o nadaniu Bronzowego Krzyża Zasługi.

Poz. 586. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 24 października 1929 r. o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 587. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 października 1929 r. o odebraniu debitu pocztowego czasopismu p. t. „Raboczaja prawda".

Poz. 588. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 października 1929 r. o odebraniu debitu pocztowego drukowi p. t. „Sveika Nepriklausomoji".

Poz. 589. Okólnik Ministra Robót Publicznych w sprawie uregulowania sposobu obliczania kubatury budynków.

Poz. 590. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 października 1929 roku o przymusowem wywłaszczeniu gruntów na rzecz Skarbu Państwa pod budowę kolei państwowej Łuck — Stojanów.

III.

Orzecznictwo.

---

a) Przedruki z „Orzecznictwa Sądów Polskich“ tom ósmy, zeszyt 8, 9 sierpień — wrzesień 1929 r.

1189.

1. Za przesyłki tranzytowe w stosunku do danego miejsca przewozowego (stacji, miasta) uważać należy w rozumieniu § 9 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z 18 marca 1924 poz. 317 Dz. Ust. takie przesyłki, które, przechodząc przez dane miejsce z przeładowaniem na inny środek komunikacji lub bez przeładowania, nie są w tem miejscu wykupywane lub odbierane;

2. Za nowe okoliczności, mogące na podstawie artykułu 7 ustawy o środkach prawnych z 1 sierpnia 1923 poz. 712 Dz. Ust. być podstawą wznowienia postępowania administracyjnego, uważać należy dowody, których strona interesowana nie mogła przedstawić, bez winy ze swej strony, władzy orzekającej przy pierwotnem postępowaniu.

(Wyrok z 11 kwietnia 1927, l. rej. 2098/24).

1191.

Przepis „tymczasowego statutu o stosunkach służbowych pracowników Opatowskiego Powiatowego Związku Komunalnego z 11 maja 1922“, wedle którego przewodniczący Wydziału Powiatowego ma prawo, po zasięgnięciu opinji Wydziału, wymówić pracownikowi, przyjętemu na 6 do 12 miesięczny okres próbny, miejsce bez podania motywów, na 1 miesiąc naprzód, nie jest sprzeczny z postanowieniami dekretu o tymcz. ord. pow. z 4 lutego 1919 poz. 141 Dz. Pr.

(Wyrok z 13 kwietnia 1927 l. rej. 1802/25).

1192.

Zwolnienie ze służby etatowego urzędnika powiatowego związku komunalnego na zasadzie art. 38 pkt. 5 dekretu o tymczasowej ordynacji powiatowej z 4 lutego 1919 poz. 141 Dz. Pr. Może nastąpić dopiero po uprzedniem przeprowadzeniu przeciw niemu dochodzenia dyscyplinarnego, zarządzonego w myśl art. 37 pkt. c. tegoż dekretu przez Wydział powiatowy.

(Wyrok z 13 kwietnia 1927, l. rej. 2638/25).

1195.

Postanowienia art. 48 pkt. 4 lit. a i b ustawy z 11 sierpnia 1923 poz. 747 Dz. Ust. o tymcz. uregul. fin. kom. wzgl. przepisy § 2 ust. 2 rozp. Min. Spr. Wewn. z 15 kwietnia 1924 poz. 390 Dz. Ust. nie mają zastosowania przy rozstrzyganiu zażaleń, wnoszonych bezpośrednio do władz nadzorczych w sprawach, związanych z poborem samoistnych opłat komunalnych. W tych sprawach co do toku instancji obowiązują postanowienia art. 1 ustawy z 1 sierpnia 1923 poz. 712 Dz. Ust. w sprawie środków prawnych od orzeczeń władz administracyjnych.

(Wyrok z 25 kwietnia 1927, l. rej. 335/25).

1196.

Uzyskanie karty przemysłowej na handel bydłem i nierogacizną w Krakowie nie może być uzależnione od posiadania własnej stajni spędowej.

(Wyrok z 25 kwietnia 1927, l. rej. 1088/25),

1197.

Ocena, czy w poszczególnym wypadku zachodzi wymagany w art. 4 § 1 Konwencji Wiedeńskiej poz. 148 Dz. Ust. z r. 1925 do stworzenia zamieszkania warunek przebywania „zazwyczaj i regularnie“ w ciągu „zasadniczej części danego okresu czasu“ na obszarze, wchodzącym w skład Polski, nastąpić winna, — w razie dłuższej przerwy w faktycznem przebywaniu zazwyczaj i regularnie na wspomnianym obszarze, — przez porównanie całego okresu czasu od osiedlenia się na tymże obszarze przed dniem 1 stycznia 1908 r. aż do ustania przerwy z tym okresem czasu, w którym przebywanie zazwyczaj i regularnie na wspomnianym obszarze faktycznie miało miejsce.

(Wyrok z 25 kwietnia 1927 l. rej. 3940/25).

1198.

Uchylenie przez N. T. A. z powodu wadliwego postępowania orzeczenia, dotyczącego wyborów do żydowskiej gminy wyznaniowej, nie unieważnia na zasadzie art. 15 ustawy z 3 sierpnia 1922 poz. 400/26 Dz. Ust. całego dotychczasowego postępowania władz administracyjnych, wobec czego władza orzekająca II instancji przy wydaniu nowego orzeczenia obowiązana jest, opierając się na zasadach wyroku N. T. A.,

wznowić postępowanie tylko do czynności (aktu), która spowodowała uchylenie zaskarżonego orzeczenia.

(Wyrok z 26 kwietnia 1927 l. rej. 1985/26).

1200.

Postanowienie ustępu 2 artykułu 109 ustawy z 19 maja 1920 poz. 272 Dz. Ust. utrzymuje w mocy obowiązek pracodawców do okazywania pracobiorcom doraźnej pomocy w nagłych wypadkach, nie zwalnia jednak Kas Chorych od obowiązku świadczeń, ustanowionych w art. 22, 23 i 42 powołanej ustawy, także odnośnie do nagłych wypadków.

(Wyrok z 29 kwietnia 1927. l. rej. 1387/25).

1202.

1) Z dniem wejścia w życie ustawy z 16 sierpnia 1923 poz. 726 Dz. Ust. o opiece społecznej, t. j. z dniem 21 marca 1924, straciły moc obowiązującą sprzeczne z zasadami tej ustawy przepisy austr. ustawy z 3 grudnia 1863 Dz. U. Nr. 105, dotyczące opieki nad ubogimi.

2) Dla nabycia prawa do trwałej opieki ze strony gminy na zasadzie art. 8 ustęp 1 ustawy z 16 sierpnia 1923 poz. 726 Dz. Ust. o opiece społecznej nie jest wymagane policyjne zameldowanie w gminie pobytu.

(Wyrok z 6 maja 1927 l. rej. 1730/25).

1204.

Ukaz cesarski z 2/14 lipca 1841 r. nie uprawnia b. funkcjonarjuszy b. państwa zaborczego rosyjskiego do wpłacenia do Skarbu Państwa Polskiego składek emerytalnych za brakujące do uzyskania praw emerytalnych lata służby, a to celem uzyskania prawa do pobierania uposażenia emerytalnego ze Skarbu Polskiego.

(Wyrok z 7 maja 1927 l. rej. 3649/25).

1206.

Jeżeli okoliczności faktyczne uzasadniają roszczenie do emerytury z mocy art. 8 p. „a“, względnie 29 p. „b“ ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923, jest wadliwością postępowania zastosowanie przy zwolnieniu art. 116 ustawy z 17 lutego 1922 w związku z art. 98 ustawy z 11 grudnia 1923 r.

(Wyrok z 11 maja 1927 l. rej. 2561/25).

1209.

Decyzje władz, wydane po dniu 30 września 1923, o ile opierają się na postanowieniach, które uchylone zostały art. 120 ustawy z 9 października 1923 o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska poz. 924 Dz. Ust., przedstawiają się, z uwagi na przepis ten, jako pozbawione skuteczności prawnej, a to mimo faktu uchwalenia cytowanej ustawy we wzmiankowanym ostatnio dniu, oraz ogłoszenia jej dnia 15 listopada 1923 r.

(Wyrok z 13 maja 1927 l. rej. 953/26).

1212.

Niewydanie zapowiedzianego w art. 3 ustawy z 1 sierpnia 1923 poz. 719 Dz. Ust. rozporządzenia wykonawczego w sprawie uregulowania stosunków co do posiadania i użytkowania majątku gminnego etc. nie stoi na przeszkodzie dokonywaniu zmian granic gmin miejskich, przewidzianych w art. 1 i 2 tej ustawy.

(Wyrok z 16 maja 1927 l. rej. 13 i 28/26).

1213.

Uchodźca w rozumieniu art. 2 § 3 układu o repatrjacji (Monitor Polski Nr. 59 z r. 1921), przebywający w dniu 30 kwietnia 1921 na obszarze Rosji lub Ukrainy, zachowuje obywatelstwo polskie, nabyte na zasadzie art. 2 p. 1 lit. d) ustawy z 20 stycznia 1920 poz. 44 Dz. Ust., tylko w tym razie, jeżeli dokonał skutecznie opcji na rzecz Polski w myśl art. VI p. 2 Traktatu Ryskiego (poz. 300/11 Dz. Ust.).

(Wyrok z 18 meja 1927 l rej. 3795/25).

1214.

Skarżący nie ma prawa żądać rozpoznania sprawy in merito przez N. T. A. z powodu niezawiadomienia go przez władzę o motywach uchylenia w drodze nadzoru zaskarżonej decyzji, w wypadku, gdy N. T. A. uzna na podstawie akt, że uchylenie to jest skuteczne.

(Wyrok z 19 maja 1927 l. rej. 659/25).

1216.

1) Prawo do opieki społecznej w zakresie, przewidzianym w art. 2 i 3 ustawy z 16 sierpnia 1923 poz. 726 Dz. Ust., ze strony gminy przysługuje obywatelom Rz. P., którzy mogą się wykazać conajmniej rocznym pobytem w tej gminie, licząc wstecz od dnia kiedy weszła w życie pomieniona ustawa.

2) Przepisy punktów b — d artykułu 8 ustawy z 16 sierpnia 1923 poz. 726 Dz. Ust., przyznające dzieciom do lat 16-stu prawo do trwałej opieki w zakresie, wskazanym w art. 2 i 3 tejże ustawy, ze strony gminy, gdzie prawo to służyło ojcu względnie matce, nie wykluczają zastosowania do tych dzieci przepisu subsydjarnego w wypadkach, kiedy brak warunków do zastosowania szczególnych przepisów punkt. b — d tejże ustawy.

(Wyrok z 20 maja 1927 l. rej. 2729/26).

1218.

Na obszarze górnośląskiej części Województwa śląskiego do prowadzenia przedsiębiorstwa kinematograficznego nie jest wymagana koncesja po myśli § 32 niem. ord. przemysłowej.

(Wyrok z 27 maja 1927, l. rej. 5280/26).

1219.

Opłaty z art. 19 względnie 23 ustawy z 10 grudnia 1920 poz. 32 Dz. Ust. z r. 1921 o budowie i utrzymaniu dróg w Rzeczypospolitej, utrzymane w mocy art. 30 ustawy z 11 sierpnia 1923 poz. 747 Dz. Ust. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, nie są podatkami w rozumieniu tej ostatniej ustawy, wobec czego do nich nie mają zastosowania zastrzeżenia, zawarte w art. art. 2, 6, 8 i 21 ust. 2 tejże ustawy.

(Wyrok z 30 maja 1927, l. rej. 393/26).

1220.

Z przepisów ustawy o N. T. A. poz. 400/26 Dz. Ust. nie wynika, by stronie nie służyło prawo wnoszenia uzupełnienia skargi w terminie, przewidzianym w art. 10 tejże ustawy.

(Wyrok z 30 maja 1927, l. rej. 169/26).

1221.

Nieczynność stowarzyszenia przez pewien okres czasu nie daje sama przez się podstawy prawnej do zawieszenia na zasadzie § 25 ustawy austr. z 15 listopada 1867 Nr. 134 Dz. P. P. wznowionej następnie działalności tegoż stowarzyszenia.

(Wyrok z 1 czerwca 1927, l. rej. 2064/25).

1222.

Jeżeli właściciel likwidowanego przedmiotu majątkowego powoła się po orzeczeniu likwidacji na toczące się przed właściwemi władzami postępowanie w kwestji stwierdzenia jego obywatelstwa polskiego z mocy samego prawa, lub twierdząc, iż nabył tą drogą obywatelstwo polskie, dostarcza na to dowodów, to Komitet Likw. powinien z rozpatrzeniem sprzeciwu na orzeczenie o likwidacji wstrzymać się do prawomocnego rozstrzygnięcia przez właściwe władze tej prejudycjalnej dla likwidacji kwestji.

(Wyrok z 1 czerwca 1927, l. rej. 2270/26).

1224.

1) Kwestje zapisu do organizacyj stanowych, o którym mowa w art. 2 ustawy z 20 stycznia 1920 poz. 44 Dz. Ust. o obywatelstwie polskiem, winny być oceniane według właściwych przepisów ogólnych.

2) Według rosyjskich ustaw o stanach z r. 1899 uzależnionem jest przejście ze stanu włościańskiego do stanu duchownego od zwolnienia z organizacji stanu włościańskiego.

(Wyrok z 3 czerwca 1927, l. rej. 3012/25).

1227.

Do „podatku hotelowego“, odrębnego od „podatku od lokali“, nie mogą mieć zastosowania postanowienia ustawy z 14 grudnia 1921 r. poz. 6/22 Dz. Ust. o zasileniu finansów miejskich, a tem mniej rozporządzenie wykonawcze z 29 kwietnia 1922 r. poz. 294 Dz. Ust., w szczególności zaś przepis § 23 tegoż rozporządzenia, normujący wysokość podatku lokalowego w miejscowościach leczniczych.

(Wyrok z 8 czerwca 1927, l. rej. 2696/25).

1228.

Za stanowisko na służbie państwowej w rozumieniu art. 25 ustawy emerytalnej z dn. 11 grudnia 1923 r. poz 46 Dz. Ust. z r. 1924 może być uważane jedynie stanowisko o charakterze prowizorycznym lub też kontraktowym. O ile chodzi o stanowisko na zasadzie kontraktu, dla rozstrzygnięcia kwestji ewentualnego zastosowania powołanego art. 25 decydującą jest treść umowy, z której należy ustalić, czy idzie o objęcie „stanowiska“, czy też o poruczenie pewnych ściśle określonych czynności z umówionem wynagrodzeniem, przyczem kwestja, czy wynagrodzenie to jest perjodyczne czy też ryczałtowe, jest obojętna.

(Wyrok z 8 czerwca 1927, l. rej. 2158/26).

1232.

Gminie miasta stołecznego Warszawy nie przysługuje monopol do urządzania i prowadzenia targowisk, wobec czego nie jest uprawniona do pobierania z tytułu rzekomego monopolu opłat od targowisk prywatnych.

(Wyrok z 13 czerwca 1927, l. rej. 645/25).

1237.

Fakt pobierania diet poselskich przez żonę funkcjonarjusza państwowego nie wpływa na uprawnienie tego funkcjonarjusza do pobierania dodatku ekonomicznego i mieszkaniowego na żonę.

(Wyrok z 14 czerwca 1927, l. rej. 1918/26)

1238.

Prawo na doliczanie lat uczestnictwa w kasach emerytalnych i innych kasach zaopatrzenia b. państw zaborczych w myśl art. 84 ustawy z 11 grudnia 1923 poz. 46/24 Dz. Ust. powstaje, o ile nastąpiło wpłacenie pobranych składek

wedle kursu, ustalonego rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z 24 stycznia 1925 poz. 77 Dz. Ust., nie od terminu wpłacenia tych składek, lecz od daty przeniesienia w stan spoczynku — chyba, że późne wpłacenie przerachowanych składek nastąpiło wskutek udowodnionej winy danego funkcjonarjusza.

(Wyrok z 15 czerwca 1927, l. rej. 2254/25).

1239.

1) Etatowy funkcjonarjusz, który przeszedł ze służby etatowej na służbę kontraktową i następnie, jako kontraktowy, został zwolniony ze służby, nie traci praw emerytalnych, nabytych, z tytułu swej poprzedniej służby etatowej, o ile rozwiązanie stosunku służbowego etatowego nie nastąpiło na własne żądanie danego funkcjonarjusza.

2) Za emeryta w rozumieniu ustaw emerytalnych może być uważany tylko taki funkcjonarjusz państwowy, co do którego zapadła decyzja właściwej władzy o przeniesieniu go w stan spoczynku.

(Wyrok z 15 czerwca 1927, l. rej. 2343/25).

1240.

Dowód wymaganego w art. 2 ustawy z 20 stycznia 1920 poz. 44 Dz. Ust. zapisu do ksiąg ludności stałej może być, w razie niemożności dostarczenia wypisu tychże ksiąg z powodu ich braku, prowadzony innemi środkami dowodowemi.

(Wyrok z 17 czerwca 1927, l. rej. 2086/25).

1242.

Warunkowe zatwierdzenie w myśl art. 1 ust. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych z 11 sierpnia 1923 poz. 747 Dz. Ust. uchwały związku komunalnego w sprawie poboru samoistnego podatku komunalnego mieści w sobie odmowę zatwierdzenia tej uchwały w brzmieniu przedłożonem.

(Wyrok z 29 czerwca 1927. l. rej. 3164-25).

1243.

Uchwały, tyczące się wydzierżawienia gruntów gromadzkich, opierają się na postanowieniu punktu 11 art. 271 ustawy samorządu gminnego z r. 1864, wobec czego dla powzięcia takich uchwał nie jest wymagana większość 2/3 głosów, przewidziana w art, 274 pkt. 1 wspomnianej ustawy.

(Wyrok z 22 czerwca 1927, l. rej. 890/26).

1244.

Przepis § 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 14 maja 1924 poz. 450 Dz. Ust. nie stanowi podstawy prawnej do zwolnienia Państwowego Banku Rolnego od bezpośrednich podatków komunalnych, dopuszczonych innemi, w tej mierze wydanemi, ustawami.

(Wyrok z 25 czerwca 1927, l. rej. 3750/25).

1245.

Władza przełożona wobec ogłoszenia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, wydanego w wykonaniu art. 84 ustawy z 11 grudnia 1923 poz. 46/24 Dz. Ust. dopiero w dniu 27 stycznia 1925 poz. 77 Dz. Ust., nie była uprawniona do zmniejszenia przed ukazaniem się tego rozporządzenia bez osobnego orzeczenia, wydanego na podstawie rzeczonej ustawy, dokonywanych już wypłat emerytalnych.

(Wyrok z 27 czerwca 1927 l. rej. 2916/25).

1249.

Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych na podstawie § 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 10 października 1926 poz. 862 Dz. Ust. zwolniona jest od wszelkich opłat skarbowych oraz samorządowych przy wykonywaniu swych czynności ustawowych, wskazanych w § 4 tegoż rozporządzenia, a w szczególności zwolniona jest również od obowiazku uiszczania opłat przy umowach kupna sprzedaży nieruchomości na terenie Woj. Śląskiego.

(Wyrok z 28 czerwca 1927 l. rej. 2026/26).

1253.

Brak faktycznej wspólności małżeńskiej, bez sądowego w tym względzie orzeczenia, (art. 78 ust. 1 ustawy z 11 grudnia 1923, poz. 46/24 Dz. Ust.), nie uzasadnia odmowy wdowie (wdowcowi) przyznania pośmiertnego.

(Wyrok z 20 września 1927, l. rej. 1706/25).

---

b) Przedruki ze „Zbioru wyroków Najwyższego Trybunału Administracyjnego“, rocznik V rok 1927.

377.

1. Za mieszkanie służbowe w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. e ustawy o ochronie lokatorów poczytać należy każdy lokal, zajmowany nie z tytułu najmu rzeczy, lecz z tytułu najmu pracy, chociażby samo urządzenie lokalu nie wskazywało na służbowy jego charakter.

2. Charakter służbowy lokalu może być ustalony drogą interpretacji umowy, zawartej mię-

dzy stronami; specjalne jakieś zastrzeżenie w umowie nie jest potrzebne dla nadania lokalowi charakteru służbowego.

Orzeczenie izby pierwszej sądu najwyższego z 6 listopada 1928 r. C. 665/28.

395.

Roszczenia o wynagrodzenie szkody wyrządzonej wskutek naruszenia przepisów ustawy wodnej, podlegają rozpoznaniu przez sądy powszechne. Władza administracyjna może o niem orzec, jeżeli jednocześnie wydaje zasądzające orzeczenie karne i jeżeli strona przed nią domagała się odszkodowania; zaniechanie postawienia takiego wniosku nie wyłącza drogi procesowej.

Orzeczenie izby trzeciej sądu najwyższego z 27 marca 1929, R. 154/29.

396.

Art. 249 § 3 ustawy wodnej z 19 września 1922 Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 936, polecający stronie niezadowolonej orzeczeniem władzy administracyjnej o odszkodowaniu „udać się do sądu o rozstrzygnięcie“, rozumie przez to wyraźnie drogę sporu.

Orzeczenie izby trzeciej sądu najwyższego z 15 stycznia 1929. R. 984/28.

398.

Do rozpoznania roszczenia pomocnika rabinackiego przeciw gminie wyznaniowej o wynagrodzenie za sprawowane przezeń czynności rabinackie powołane są sądy powszechne.

Orzeczenie izby trzeciej sądu najwyższego z 17 stycznia 1928. R. 239/27.

402.

1. Właściciel samochodu, który go użycza innej osobie do użytku, pozostawiając go jednak pod nadzorem swego pracownika, odpowiada za wypadek samochodowy.

2. Komitet zabawowy nie jest osobą prawną. Każdy z członków Komitetu odpowiada osobiście za zaciągnięte przez się zobowiązania.

Orzeczenie izby trzeciej sądu najwyższego z 30 marca 1929. Rw. 1934/28.

404.

Art. 225 u. k. s. ma zastosowanie również do spraw przekazanych do postępowania sądowego w myśl art. 188 u. k. s.

Uznanie obecności na rozprawie głównej pełnomocnika władzy skarbowej za zbędne stanowi istotną obrazę form postępowania.

Orzeczenie izby drugiej sądu najwyższego z 29 listopada 1928. K. 2297/28.

405.

Nieodpowiednie nastawienie taksometru w celu pobrania wyższej niż należy opłaty za przejazd, stanowi usiłowanie, nie zaś tylko przygotowanie przestępstwa, które podług swych cech odpowiada oszustwu (art. 591 k. k.), nie zaś tylko przekroczenie ustanowionej taksy samochodowej.

Orzeczenie izby drugiej sądu najwyższego z 29 marca 1929. K. 24/28.

406.

Urządzenie zakładu „pasienia gęsi“ nie wymaga zezwolenia władzy administracyjnej.

Orzeczenie izby drugiej sądu najwyższego z 31 grudnia 1928. K. 1137/28.

410.

Dokonanie opcji na rzecz obcego państwa nie skutkuje jeszcze utraty obywatelstwa polskiego, dopóki nie ustalono, że na skutek opcji nastąpiło nabycie obywatelstwa obcego.

Orzeczenie izby drugiej sądu najwyższego z 24 kwietnia 1929. K. 235/29,

414.

W postępowaniu karno-administracyjnem żądanie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego nadane na pocztę w ostatnim dniu terminu należy uznać za nadane w terminie właściwym.

Orzeczenie izby drugiej (sek. 2) sądu najwyższego z 24 maja 1929 r. K. 266/29.

415.

1. Świadkowi nie można zadawać pytań o treści ogólnikowej, przekraczających zakres materjału dowodowego, a wkraczających w dziedzinę tych spostrzeżeń i ustaleń, które byłyby wynikiem wnioskowania z faktów, wynikiem oceny dowodowej tych faktów oraz wyrazem zapatrywań indywidualnych.

2. Niedopuszczalne jest powołanie na biegłego w sprawach politycznych urzędnika policyjnego, w czynnej służbie będącego, który ze względu na swój zawód i stosunek zależności nie może pozbyć się indywidualnego sposobu ujęcia przedmiotu zeznań.

Orzeczenie izby drugiej (sek 3) sądu najwyższego z 10 stycznia 1929. Kr. 530/28.

416.

Jeżeli postępowanie karne wdrożono przeciw osobie, która dopiero po wdrożeniu postępo-

wania uzyskała mandat poselski, to takie postępowanie karne może ulec zawieszeniu, w myśl ustępu drugiego art. 21 Konstytucji, dopiero na żądanie Sejmu. Jak długo Sejm nie zażąda zawieszenia postępowania, musi ono toczyć się dalej i być ukończone.

Orzeczenie izby drugiej (sek. 3) sądu najwyższego z 29 stycznia 1929. Kr. 518/28.

429.

Wadliwe funkcjonowanie poczty może być uznane za nieuchronne zdarzenie, uzasadniające żądanie przywrócenia uchybionego okresu do założenia skargi rewizyjnej.

Orzeczenie sądu apelacyjnego w Toruniu. z 10 sierpnia 1928 r. T. 96/28.

432.

Sąd rozpoznając sprawę wskutek sprzeciwu przeciwko orzeczeniu władzy administracyjnej winien poczynić samodzielne ustalenia, a nie poprzestawać na ustaleniach zawartych w zaskarżonem orzeczeniu administracyjnem.

Orzeczenie sądu apelacyjnego w Toruniu z 5 września 1928 r. T. 72/28.

434.

Wyjątek ustanowiony w art. 3 dekretu Naczelnego Dowódcy Wojsk Litwy Środkowej z 7-go stycznia 1921 roku (Dziennik Urzędowy Tymczasowej Komisji Rządzącej Nr. 4), ma zastosowanie do osób, których podstawowem zajęciem na obszarze tejże Litwy była państwowa służba rosyjska, bez względu na to, czy i jakim stosunkiem były już poprzednio związane z tym obszarem i w jakim charakterze pozostawały we wspomnianej służbie.

Wyrok N. T. A. z dnia 8 czerwca 1928 roku L. Rej. 3871/26.

439.

Wyrok może być wydany przeciw gminie miejskiej, chociaż zapozwany został Magistrat tejże gminy.

Przeznaczenie placu na użytek publiczny nie wyłącza istnienia prywatno-prawnego stosunku do tegoż placu.

Orzeczenie izby pierwszej sądu najwyższego z 5 lutego 1929. C. 269/28.

468.

Uruchomienie zakładu przemysłowego w wypadkach, przewidzianych w art. 14 rozp. Prezyd. z 7 czerwca 1927 o prawie przemysłowem, bez uprzedniego zatwierdzenia projektu urządzenia, podpada pod art. 310 cz. 1. k. k., jako uruchomienie zakładu bez należytego pozwolenia.

Orzeczenie izby drugiej (sek. 1) sądu najwyższego z 24 kwietnia 1929. S. 2. K. 245/29.

471.

Zatrzymanie rzeczy, z kradzieży pochodzących, w celu wydania ich policji może stać się karygodne (§ 185 u. k.), o ile sprawca zatrzymania zaniecha wydania rzeczy policji, a poweźmie zamiar nabycia tych rzeczy, ukrycia lub zbycia.

Orzaczenie izby drugiej (sek. 3.) sądu najwyższego z 6 maja 1929. II. S. 3. K. 90/29.

475.

1) Przewidziane w art. 81 konstytucji i art. 1 ustawy z 3 sierpnia 1922, Dz. U. R. P. poz. 400/26, ograniczenie sądów, w szczególności N. T. A., co do badania ważności ustaw nie stosuje się do badania ważności rozporządzeń z mocą ustawy.

2) Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z 13 grudnia 1926, Dz. U. R. P. poz. 705, zmieniającem niektóre postanowienia ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923, a w szczególności pkt. 9 art. 1 tego rozporządzenia, nie zostały przekroczone pełnomocnictwa, nadane ustawą z 2 sierpnia 1926, Dz. U. R. P. poz. 443.

3) Nowe ustawy służbowe i emerytalne, o ile nie zawierają przeciwnych temu zastrzeżeń, stosują się w całości również i do urzędników, którzy już pełnili służbę w czasie wydania tych ustaw.

Wyrok N. T. A. z dn. 8 czerwca 1928. L. Rej. 1372/27.

479.

Na obszarze b. Królestwa Kongresowego Prezesowi sądu okręgowego nie służy prawo nadzoru służbowego w stosunku do utrzymujących akta stanu cywilnego w wyznaniach chrześcijańskich.

Polecenie sporządzenia aktu stanu cywilnego należy, na tym obszarze, odnośnie do wymienionych wyznań, do kompetencji władz administracji ogólnej.

Orzeczenie N. T. A. z 22 lutego 1929. L. Rej. 4059/28.

486.

1. Wydane na zasadzie przepisów krajowych ustaw galicyjskich, orzeczenia byłej Galicyjskiej Rady Szkolnej krajowej, dotyczące organizacji i reorganizacji szkół ludowych w poszczególnych gminach i nakładające z tego tytułu na gminy te odpowiednie ciężary, straciły moc obowiązującą z chwilą uchylenia przepisów ustawowych, które były ich podstawą prawną.

2. Wyrażony w art. 1 ustawy z 17 lutego 1922 o budowie publicznych szkół powszechnych, poz. 144 Dz. Ust., obowiązek gminy dostarczania odpowiedniego pomieszczenia nauczycielom tych szkół, nie jest ograniczony do nauczycieli ustanowionych przy szkołach zakładanych dopiero na zasadzie przepisów ustawy z 17 lutego 1922, poz. 143 Dz. Ust., ani do wypadków, w których wznoszone mają być nowe budowle; obowiązek ten jednak w związku z przepisami, normującemi świadczenia szkolne osobowe, a w szczególności uposażenie nauczycieli, nie mieści w sobie ciężaru dostarczania pomieszczenia bezpłatnego.

Orzeczenie N. T. A. z 19 października 1928 L. Rej. 4327/26

---

c) Przedruki „Orzeczeń Najwyższego Trybunału Administracyjnego" z Monitora Polskiego Nr. 199 z 30 sierpnia 1929 r.

Zasady prawne.

90. Art. 84 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923, w brzmieniu ustawy z 13 lutego 1924 poz. 178 Dz. Ust., ma zastosowanie wyłącznie do funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych i tych z pośród emerytów, którzy już w dn. 1 października 1923 pobierali uposażenie emerytalne. (Wyrok z 27 września 1928, l. rej. 1820/26).

91. Wyroki sądowe w sprawach o przestępstwa karne funkcjonarjuszów państwowych nie stoją na przeszkodzie wydaniu przez komisje dyscyplinarne innej oceny tychże czynów. (Wyrok z 18 października 1928, l. rej. 1998/26).

92. Prawo do zaopatrzenia wdowy po poległym w czasie wojny europejskiej rozpoczyna się nie później, jak od daty zgłoszenia się wdowy, niezależnie od tego, czy do zgłoszenia dołączone zostały dowody, wyszczególnione w §§ 125 i 126 rozporządzenia wykonawczego do ustawy z 10 stycznia 1923 poz. 132 Dz. Ust. (Wyrok z 31 października 1928, l. rej. 5027/26).

93. Dodatek na mieszkanie dla emerytów pozostaje w zależności nie od pobierania przez nich dodatku ekonomicznego, lecz od obowiązku utrzymywania przez nich rodziny w rozumieniu art. 4 ustawy uposażeniowej z 9 października 1923 poz. 924 Dz. Ust. (Wyrok z 13 listopada 1928, l. rej. 3838/26).

95. Przy spłacie nienależnie pobranych uposażeń emerytalnych co do sposobu spłaty ma zastosowanie art. 5 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923. (Wyrok z 11 grudnia 1928, l. rej. 3239/26).

96. Przepisy ustaw cywilnych o przedawnieniu nie mają zastosowania do zaopatrzeń, wypłacanych na podstawie ustaw emerytalnych. (Wyrok z 15 grudnia 1928, l. rej. 1694/27).

97. Zrealizowanie praw z art. 95 ustawy emeryt. z 11 grudnia 1923 płynących, następuje na rzecz pozostałych wdowy i sierot w wypadku śmierci b. funkcjonarjusza b. państwa zaborczego bez względu na to, czy zmarły przed śmiercią odpowiadał warunkom w art. 28 tejże ustawy emerytalnej przewidzianym. (Wyrok z 19 stycznia 1929, l. rej. 5175/26).

98. a) Ustawa dla Konsystorza Ewangelicko-Augsburskiego w Królestwie Polskiem z 20 lutego 1849 obowiązuje nadal ze zmianami, wprowadzonemi przez ustawę sejmową z 27 kwietnia 1922 poz. 257 Dz. Ust.;

b) Urzędnicy Konsystorza Ewangelicko-Augsburskiego w Warszawie zachowali przyznane im ustawą z 20 lutego 1849 prawa urzędników państwowych, a w tej liczbie i prawo do uposażenia emerytalnego ze Skarbu Państwa. (Wyrok z 29 grudnia 1928, l. rej. 2597/26).

99. a) Policzalność do wysługi emerytalnej czasu służby w b. państwie zaborczem w myśl art. 81 ustawy emeryt. z 11 grudnia 1923, nie jest zależną od terminu wstąpienia do służby polskiej;

b) Dobrowolne wystąpienie ze służby państwowej polskiej nie pozbawia funkcjonarjusza praw emerytalnych, nabytych z tytułu służby w b. państwie zaborczem, a przysługujących mu w granicach, przez polskie ustawy emerytalne zakreślonych;

c) W myśl art. 85 ustawy emeryt. przerwa w służbie, zaszła przed jej wejściem w życie, nie stoi na przeszkodzie zaliczeniu do wysługi emerytalnej lat służby przed przerwą odbytej, chociażby przerwa powstała wskutek dobrowolnego wystąpienia ze służby. (Wyrok z 26 stycznia 1929, l. rej. 1702/27).

101. Przepisy ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 nie stoją na przeszkodzie zrzeczeniu się prawa do uposażenia emerytalnego, przyznanego na podstawie pomienionej ustawy. (Wyrok z 9 lutego 1929 l. rej. 4835/27).

102. Sierota bez ojca i matki, mająca pełnoletniego brata, nie ma prawa do pensji sierocej w wysokości, określonej w punkcie c art. 62 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923. (Wyrok z 12 lutego 1929 l. rej. 83/27).

103. Doliczenie lat do wysługi emerytalnej na mocy art. 100 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 w brzmieniu, nadanem mu rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z 13 grudnia 1926 poz. 705 Dz. Ust. nie daje prawa do wyższego szczebla uposażenia. (Wyrok z 26 lutego 1929 l. rej. 3341/27).

105. a) Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z 13 grudnia 1926 poz. 705 Dz. Ust., zmieniającem niektóre postanowienia ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923, a w szczególności punktem 9 art. 1 tego rozporządzenia, nie zostały przekroczone pełnomocnictwa, nadane ustawą z 2 sierpnia 1926 poz. 443 Dz. Ust.;

b) Nowe ustawy służbowe i emerytalne, o ile nie zawierają przeciwnych temu zastrzeżeń, stosują się w całości również i do urzęd-

ników, ktćrzy już pełnili służbę w czasie wydania tych ustaw. (Wyrok z 26 lutego 1929 l. rej. 1372/27).

106. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 13 grudnia 1926 poz. 705 Dz. Ust. nie ma zastosowania do osób, których wymiar emerytury załatwiono ostatecznemi orzeczeniami władzy, wydanemi przed wejściem w życie pomienionego rozporządzenia. (Wyrok z 21 marca 1929 l. rej. 1398/27).

107. W myśl art. 245 księgi VIII Zbioru rosyjskich postanowień wojskowych z 1869 r. w wydaniu z 1915 r. oraz w myśl art. 68 rosyjskiej ustawy emerytalnej w wydaniu z 1896 r. (Zb. Praw Ces. Ros. tom III) służba, spędzona podczas wojny w kompanji przeciwko nieprzyjacielowi, liczy się podwójnie do wysługi emerytalnej pod warunkiem udziału bądź w jednej akcji wojskowej, bądź jednorazowego znajdowania się pod ogniem nieprzyjaciela. (Wyrok z 21 marca 1929 l. rej. 80/27).

108. Ochotnicza służba wojskowa, odbyta w czasie, w którym ochotnik podlegał obowiązkowej służbie wojskowej, podlega zaliczeniu w myśl art. 37 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 do okresów, uzasadniających nabycie prawa do zaopatrzenia emerytalnego tylko w ilości, przekraczającej okres obowiązkowej służby wojskowej, przewidzianej w ustawach. (Wyrok z 23 marca 1929 l. rej. 2145/27).

109. Przyjęcie do służby państwowej kontraktowej pod warunkiem zrzeczenia się praw, wynikających z poprzedniej etatowej służby państwowej, nie może pozbawiać danego funkcjonarjusza państwowego zapewnionych mu ustawą praw emerytalnych. (Wyrok z 6 kwietnia 1929 l. rej. 4472/27).

IV.

Okólniki

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

326.

Okólnik Nr. 220 z 8 października 1929 r. (AP. 11770/1) w sprawie bezpłatnych paszportów zagranicznych dla obywateli polskich będących konsulami honorowymi państw obcych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Min. Skarbu upoważnia powiatowe władze administracji ogólnej do udzielania w myśl § 8 Rozporz. z dn. 27.II 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 191) bezpłatnych paszportów zagr. obywatelom polskim będącym konsulami honorowymi państw obcych.

W wystawianych konsulom honorowym paszportach zagr. należy w rubryce „zawód" ewent. obok ich właściwego zawodu uwidaczniać ich charakter konsula honorowego danego państwa.

Upoważnienie powyższe dotyczy osób konsulów honorowych, natomiast nie rozciąga się na ich rodziny.

327.

Okólnik Nr. 221 z 11 października 1929 r. (OP. 4236/3-R.) w sprawie list starszeństwa urzędników.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu w Warszawie, Komendanta Głównego Pol. Państw, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego i Naczelnika Urzędu dla Spraw Mniejszości w Katowicach.

Najwyższy Trybunał Administracyjny w wyrokach z 18.I 1927 r. l. rej. 1965/26, z 9.III 1928 r. l. rej. 2258/26, z 17.IV 1928 r. l. rej. 3618/26 i z 13.XII 1928 r. l. rej, 4200/26 rozstrzygnął pewne kwestje, mające ścisły związek z układem list starszeństwa służbowego urzędników.

Wobec tego uzupełniając poprzednie w tym przedmiocie zarządzenia, wyjaśniam, że:

1) jeżeli urzędnik, zajmujący stanowisko danej kategorji zostaje mianowany na stanowisko kategorji wyższej (np. asesor otrzymuje nominację na referendarza), to czas jego służby na stanowiskach *niższej kategorji* uwzględnia się tylko w rubryce 5 listy starszeństwa według wzoru, ustalonego okólnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 29 z dn. 6 marca 1925 r., a w rubryce 7-ej (względnie 6-ej) wpisuje się datę nominacji na stanowisko *wyższej kategorji*, chociażby urzędnik ten posiadał już na poprzedniem stanowisku (niższej kategorji) ten sam stopień służbowy;

2) jeżeli na urzędnika nałożono przewidzianą w punkcie 2 art. 77 ustawy o państwowej służbie cywilnej dyscyplinarną karę odliczenia lat służby, to w rubryce 7-ej listy starszeństwa wstawia się, zamiast daty ostatniej nominacji, datę późniejszą o cały orzeczony dyscyplinarnie okres odliczenia lat.

W jednym z zacytowanych wyżej wyroków (z 17 kwietnia 1928 r.) Najwyższy Trybunał Administracyjny również ustalił, że przepisy

ustawy o państwowej służbie cywilnej w przedmiocie starszeństwa służbowego nie dotyczą urzędników prowizorycznych, w szczególności zaś uznał za nielegalne umieszczenie na liście starszeństwa urzędnika mianowanego na stałe po urzędniku prowizorycznym.

Zważywszy, że przytoczone ustalenie N. T. A. dotyczy tylko samego stosunku starszeństwa służbowego nie zaś faktu umieszczania na listach starszeństwa również i urzędników prowizorycznych i że art. 19 ustawy o państwowej służbie cywilnej nakazuje wyraźnie władzom prowadzenie spisów swych urzędników (według starszeństwa służbowego), nie wykluczając ze spisów urzędników, nie będących mianowanymi na stałe, należy utrzymać i nadal ewidencję urzędników prowizorycznych na listach starszeństwa z tą jednak zmianą, że szereg urzędników prowizorycznych ma się rozpoczynać na liście urzędników, zajmujących stanowiska danej kategorji i danego stopnia służbowego, dopiero po wyczerpaniu spisu urzędników mianowanych na stałe (nie czyniąc jednak co do kolejności starszeństwa żadnej różnicy pomiędzy „ustalonymi" a „mianowanymi definitywnie").

Kolejność starszeństwa urzędników prowizorycznych między sobą należy ustalać analogicznie do zasad, stosowanych do urzędników mianowanych na stałe.

W ten sposób spis urzędników danej kategorji i danego stopnia służbowego (poddział listy starszeństwa) obejmie:

a) na czele urzędników mianowanyyh na stałe (tak „ustalonych", jak i „mianowanych definitywnie"), uszeregowanych w kolejności starszeństwa.

b) bezpośrednio po najmłodszym służbowo urzędniku mianowanym na stałe—szereg urzędników prowizorycznych znów w porządku starszeństwa wreszcie:

c) pracowników kontraktowych, uszeregowanych według czasu służby w danej grupie uposażenia.

Powyższe jest uzupełnieniem względnie zmianą poprzednio wydanych w tej materji niżej wyszczególnionych okólników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych:

	OKÓLNIK		Ogłoszony w Dzien. Urz. Min. Spraw Wewnętrznvch			
	z dnia	Nr. kolejny	Rok	Nr.	poz.	strona
1	6 marca 1925 r.	29	1925	1	39	16
2	4 czerwca 1925 r.	58	„	2	269	24
3	19 listopada 1927 r.	196	1927	3/4	76	72
4	7 lipca 1928 r.	119	1928	4	11	29
5	18 grudnia 1928 r.	258	„	9	23	46

328.

Okólnik Nr. 222 z 10 października 1929 r. (OB. 3169) w sprawie znowelizowanych przepisów o rachunkach bieżących.

P. P. Wojewodom, Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy, Korpusowi Ochrony Pogranicza, Głównej Komendzie Policji Państwowej, Głównemu Urzędowi Statystycznemu, Urzędowi Spraw Mniejszości w Katowicach.

do wiadomości i użytku służbowego.

zał. 1

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. VII. 949/2/29.
Warszawa, dn. 29 lipca 1929 r.

Wprowadzenie w życie znowelizowanych przepisów o rachunkach bieżących.

Wszystkim władzom centralnym.

przesyła się do wiadomości i wydania dalszych zarządzeń, celem wprowadzenia w życie załączonych przepisów o rachunkach bieżących z dniem 1 listopada 1929 r.

Przepisy te będą ogłoszone w Monitorze Polskim i Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu.

Zarazem uprasza się o spieszne uzgodnienie tych rozporządzeń, które okazałyby się sprzecznemi z nowemi przepisami.

Do L. D. VII. 949/2/29.

PRZEPISY

o rachunkach bieżących w Centralnej Kasie Państwowej i kasach skarbowych, wydane przez Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli.

§ 1.

Instytucje, którym mogą być otwierane rachunki bieżące.

Centralna Kasa Państwowa i wszystkie kasy skarbowe mogą otwierać rachunki bieżące:

a) władzom i urzędom państwowym,

b) organom wojskowym,

c) zarządom przedsiębiorstw i monopolów państwowych,

d) zakładom państwowym, niebędącym samodzielnemi przedsiębiorstwami,

e) związkom samorządowym i innym instytucjom o charakterze społecznym.

Rachunki bieżące mogą być również otwierane stałym lub czasowym organom władz państwowych lub samorządowych, tworzonym dla specjalnych celów, np. Komitetom budowy gmachów publicznych, Komitetom wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego i t. p.

§ 2.

Uprawnienie do otwierania rachunków bieżących.

Otwarcie rachunku bieżącego następuje na pisemne żądanie uprawnionej instytucji (§ 1), skierowane przez władzę przełożoną tej instytucji bezpośrednio do Centralnej Kasy Państwowej względnie kasy skarbowej. W piśmie odnośnem ma być oznaczony typ rachunku (§ 4). O otwarciu rachunku kasa zawiadamia właściwą instytucję, podając jej numer, jakim oznaczyła otwarty rachunek.

W wypadkach braku uprawnienia do posiadania rachunku bieżącego otwarcie jego może nastąpić jedynie za zgodą Ministerstwa Skarbu.

§ 3.

Właściwość terytorjalna kas skarbowych.

Instytucje centralne mogą posiadać rachunki bieżące tylko w Centralnej Kasie Państwowej, wszystkie zaś inne instytucje, uprawnione do posiadania tych rachunków — we właściwych terytorjalnie kasach skarbowych.

Właściwą terytorjalnie jest ta kasa skarbowa, która znajduje się w siedzibie instytucji, posiadającej rachunek bieżący, lub najbliżej jej siedziby, lecz w okręgu tej samej izby skarbowej. Wyjątki od tej zasady mogą być dopuszczalne za zgodą Ministerstwa Skarbu.

W miejscowościach, w których istnieje kilka kas skarbowych, właściwą jest ta kasa, której zakres działania obejmuje prowadzenie rachunków bieżących, lub też którą wyznaczy przełożona izba skarbowa.

§ 4.

Ilość i typy rachunków bieżących.

Każda instytucja, uprawniona do posiadania rachunku bieżącego, może mieć nie więcej jak dwa rachunki:

a) odrębny rachunek dla obrotów funduszami, pochodzącemi z kredytów budżetowych t. zw. rachunek „A",

b) odrębny rachunek dla wszystkich innych obrotów t. zw. rachunek „B".

§ 5.

Rodzaje sum, jakie mogą być przechowywane na rachunkach bieżących.

Władze i urzędy państwowe (§ 1 p. a) mogą lokować na rachunku bieżącym, przeznaczonym dla obrotów funduszami budżetowemi (§ 4 p. a), tylko takie sumy, podjęte z kredytów budżetowych, które nie mogą być zarazem wypłacone, np. zaliczki celem stopniowego ich użytkowania i t. p.

§ 6.

Sumy, przekazywane przez władze centralne lub władze II instancji do rozporządzenia organów im podległych do późniejszego wyrachowania się, mogą być bezpośrednio przesyłane, przekazywane lub przelewane na rachunki bieżące właściwych organów w kasach skarbowych.

§ 7.

Wpływy, mające wyraźne przeznaczenie, jako to: budżetowe, depozytowe lub specjalne nie mogą być lokowane na rachunkach bieżących.

Również nie mogą być przelewane na rachunki bieżące sumy kredytów, otwieranych do dyspozycji władz i urzędów (§ 1 p. a) celem dalszego ich użytkowania z wyjątkiem sum, o których mowa w §§ 5 i 6.

§ 8.

Organa wojskowe (§ 1 p. b) przechowują na rachunkach bieżących wszelkie fundusze, otrzymywane od władz asygnujących na zaspokojenie potrzeb organizacji wojskowej.

Przelew tych funduszów na rachunki bieżące odbywa się w trybie, przewidzianym w § 6.

§ 9.

Zarządy przedsiębiorstw i monopolów państwowych tudzież podległe im instytucje (§ 1 p. c) mogą lokować na swych rachunkach bieżących (§ 4 p. b) wszystkie rozporządzalne fundusze, osiągane z eksploatacji przedsiębiorstw lub z innych źródeł.

§ 10.

Zakłady państwowe niebędące samodzielnemi przedsiębiorstwami, lecz mimo to operujące własnym kapitałem obrotowym (§ 1 p. d) mogą przechowywać na rachunku bieżącym, wymienionym w § 4 p. a. sumy, o których mowa w § 5, na rachunku zaś bieżącym, wymienionym w § 4 p. b lokują sumy, odnoszące się do gospodarki tych zakładów.

§ 11.

Związki samorządowe i instytucje o charakterze społecznym (§ 1 p. e) mogą przechowywać na rachunkach bieżących wszystkie swoje fundusze gotówkowe i rozporządzać niemi bez żadnych ograniczeń.

§ 12.

Sposób dokonywania wpłat na rachunki bieżące.

Wpłacanie sum pieniężnych na rachunki bieżące odbywa się na ogólnych zasadach, ustalonych w przepisach rachunkowo-kasowych i Instrukcji dla kas skarbowych (§§ 8 i 9 Przepisów rachunkowo-kasowych, oraz §§ 41, 42, 44—45, 47, 49, 50 i 52 Instr. dla kas skarbowych. Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 45 z 1921 r. i Monitor Polski Nr. 285 z 1921 r. wraz z późniejszemi zmianami i uzupełnieniami).

Dowody przychodowe, na podstawie których pobierane są wpłaty na rachunki bieżące, Centralna Kasa Państwowa i kasy skarbowe, po wciągnięciu ich do wykazów szczegółowych i do księgi rachunków bieżących oraz po oznaczeniu każdego dowodu numerem pozycji bieżącej tej księgi, (§§ 27 i 28), przesyłają *codziennie* instytucjom, dysponującym rachunkami bieżącemi. Instytucje te obowiązane są sprawdzać kolejność numerów, uwidocznionych na dowodach.

§ 13.

Zlecenia wypłaty.

Instytucje, mające rachunki bieżące w Centralnej Kasie Państwowej i w kasach skarbowych, dysponują posiadanemi na tych rachunkach funduszami zapomocą zleceń wypłaty (wz. Nr. 1).

Blankiety tych zleceń, sporządzone na papierze ze znakiem wodnym, składają się z trzech części: z grzbietu, właściwego zlecenia wypłaty i odcinka. Grzbiet pozostaje w urzędzie, zlecenie zaś wraz z odcinkiem doręcza się osobie, uprawnionej do odbioru pieniędzy, za pokwitowaniem na grzbiecie. W razie wysłania zlecenia pocztą, pokwitowanie pocztowe przykleja się do grzbietu.

§ 14.

Instytucje, dysponujące rachunkami bieżącemi, otrzymują zeszyty z blankietami zleceń wypłaty, obejmujące po 50 lub po 100 szt. blankietów, oznaczonych na wszystkich częściach temi samemi liczbami bieżącemi, od Centralnej Kasy Państwowej względnie od kas skarbowych, w których mają otwarte rachunki bieżące.

Blankiety te, jako druki, podlegające ścisłemu zarachowaniu, powinny być wpisane do księgi kontroli blankietów według wzoru Nr. 6 do § 25 Przepisów rachunkowo-kasowych (Mon. Polski Nr. 285/21) i przechowywane w bezpiecznem miejscu pod osobistą odpowiedzialnością kierowników właściwych instytucyj.

W razie zwinięcia rachunku bieżącego, instytucja, która nim dysponowała, zwraca właściwej kasie skarbowej niezużyte blankiety zleceń wypłaty za pokwitowaniem.

§ 15.

Centralna Kasa Państwowa i kasy skarbowe otrzymują blankiety zleceń wypłaty z Biura Druków Ministerstwa Skarbu na własne zamówienia i wydają je instytucjom, posiadającym rachunki bieżące, na ich pisemne żądania, za potwierdzeniem odbioru.

Przy wydawaniu blankietów zleceń wypłaty kasy notują w księdze rachunku bieżącego w nagłówku właściwego konta numery wydanych blankietów.

Blankiety, zwrócone przez instytucje, które zwinęły swoje rachunki, mogą być wydawane innym instytucjom.

Ewidencję blankietów zleceń wypłaty kasy prowadzą w specjalnym pamiętniku (wz. Nr. 2.).

§ 16.

Sposób dokonywania wypłat z rachunków bieżących.

Zleceniem wypłaty można zarządzić bądź wypłacenie przez kasę należności bezpośrednio do rąk osoby uprawnionej, bądź przekazanie jej za pośrednictwem poczty, Pocztowej Kasy Oszczędności lub Banku Polskiego, bądź przelanie sumy na wszelkie rachunki w tej samej lub innej kasie, bądź wreszcie przelanie jej na rachunki interesantów w Banku Polskim lub w Pocztowej Kasie Oszczędności.

Operacje powyższe za pośrednictwem Banku Polskiego mogą być uskuteczniane jedynie przez kasę skarbową, znajdującą się w siedzibie oddziału tegoż Banku.

§ 17.

Jednem zleceniem wypłaty można zarządzić dokonanie tylko jednego z wymienionych w § 16 obrotów.

W razie potrzeby dokonania potrąceń z kwoty, która ma być wydaną z rachunku bieżącego, należy sporządzić dwa zlecenia: jedno na kwotę netto, przypadającą do wypłaty, a drugie na przelew na właściwe rachunki kwoty, podlegającej potrąceniu.

Jako odbiorca może być wymieniona w zleceniu wypłaty tylko jedna osoba.

§ 18.

W razie przekazywania należności pocztą, za pośrednictwem P. K. O., lub w razie przelewu na konto czekowe w P. K. O. do zlecenia wypłaty musi być dołączony należycie wypełniony przekaz pocztowy lub blankiet nadawczy P. K. O., względnie dowód przelewu, stosownie do odrębnych przepisów, normujących postępowanie w obrocie czekowym P. K. O.

Przy przelewach sum na wszelkie rachunki w tej samej lub innej kasie skarbowej należy na zleceniach wypłaty w widocznem miejscu zaznaczać czerwonym atramentem „Na przelew",

tudzież dołączać wypełniony odpowiednio dowód przychodowy (deklarację).

Zlecenia wypłaty, o których mowa w niniejszym paragrafie, powinny być przesyłane do kas skarbowych łącznie z odcinkiem w zamkniętych kopertach z napisem „pilne“ za księgą doręczeń lub pocztą jako listy polecone.

§ 19.

Wystawianie zleceń wypłaty.

Zlecenia wypłaty powinny być z reguły podpisywane przez dwie osoby do tego upoważnione i powinny być zaopatrywane pieczęcią urzędową.

Te same podpisy należy umieszczać także na grzbietach i na odcinkach.

Jeżeli instytucja, dysponująca rachunkiem bieżącym, ma przedstawiciela w jednej osobie, podpis tej osoby jest dostateczny. W tym jednak wypadku potrzebna jest zgoda właściwej izby skarbowej, względnie Ministerstwa Skarbu.

Kierownicy instytucyj, dysponujących rachunkami bieżącemi, podają do wiadomości kas, kto jest upoważniony do podpisywania zleceń wypłaty, i udzielają kasom wzorów podpisów osób upoważnionych oraz odcisku pieczęci urzędowej.

O każdej zmianie tych osób właściwe instytucje zawiadamiają kasy, podając im jednocześnie nowe wzory podpisów.

§ 20.

Zlecenia wypłaty należy wypełniać jaknajdokładniej przekreślając wolne miejsca grubemi linjami tak, żeby nie można było nić dopisać.

Kwota, na którą zlecenie wypłaty opiewa powinna być powtórzona w treści zlecenia słowami.

Kwota asygnowana jak również imię i nazwisko odbiorcy muszą być w zleceniu wpisane ręcznie.

Podawanie w zleceniu, z jakiego tytułu następuje wypłata, nie jest wymagane.

Przy wypłatach, dotyczących uposażeń służbowych, które mogą być podejmowane tylko w pewnych ściśle oznaczonych terminach, należy w górnej części zlecenia zaznaczać czerwonym atramentem termin wypłaty.

W zleceniach wypłaty, wystawionych w okresie ulgowym na sumy z rachunków bieżących typu „A“, pochodzące z kredytów ubiegłego okresu budżetowego (§ 35), należy umieszczać adnotację: „Dotyczy ubiegłego okresu budżetowego“.

Opłata stemplowa od poświadczeń odbioru powinna być pobierana w sposób, unormowany dla pokwitowań na asygnacjach.

§ 21.

Na zleceniach wypłaty i odcinkach nie może być żadnych poprawek, skrobań ani wycierań. W razie popełnienia omyłki lub uszkodzenia blankietu, należy przekreślić go, zaopatrzyć w odpowiednią uwagę i pozostawić przy grzbiecie.

§ 22.

Zlecenie wypłaty wraz z odcinkiem może przedstawić kasie do zrealizowania osoba, na imię której zlecenie opiewa, albo też osoba, posiadająca jej ogólne bądź specjalne pełnomocnictwo, zaświadczone przez notarjusza, urząd państwowy lub gminny, wreszcie osoba, która uzyskała cesję lub została upoważniona na odwrotnej stronie zlecenia.

Pod względami powyższemi zlecenie wypłaty podlega tym samym zasadom, które odnoszą się do talonu asygnacji (§ 86 Instr. dla kas skarbowych).

§ 23.

Okres ważności zleceń wypłaty.

Zlecenie wypłaty ważne jest w ciągu 14 dni, nie licząc daty wystawienia. Po tym terminie kwota niepodjęta może być wypłacona na podstawie nowego zlecenia, wystawionego przez właściwą instytucję po odebraniu poprzedniego zlecenia od osoby, której było wydane. Poprzednie zlecenie przekreśla się i łączy z grzbietem, w księdze zaś rachunków bieżących pod numerem pierwotnego zlecenia wypłaty dopisuje się numer nowego zlecenia w formie ułamka.

§ 24.

Postępowanie w razie zagubienia zlecenia wypłaty.

W razie zagubienia lub zniszczenia zlecenia wypłaty osoba zainteresowana powinna zawiadomić o tem pisemnie kasę. Kasa odsyła to zawiadomienie do instytucji, która zlecenie wypłaty wystawiła, z zaznaczeniem, że zlecenie to nie zostało zrealizowane, a na właściwem koncie księgi rachunków bieżących czyni adnotację o zagubieniu lub zniszczeniu zlecenia. Po otrzymaniu takiego zawiadomienia instytucja, dysponująca rachunkiem bieżącym, wystawia nowe zlecenie, którego numer wpisuje do księgi rachunków bieżących pod numerem pierwotnego zlecenia w formie ułamka, umieszczając odpowiednią adnotację na grzbiecie poprzedniego zlecenia.

§ 25.

Postępowanie kasy skarbowej przy realizowaniu zleceń wypłaty.

Po zgłoszeniu się odbiorcy do kasy księgowy sprawdza, czy pozostałość na właściwym rachunku bieżącym wystarcza na pokrycie mającej nastąpić wypłaty, jak również sprawdza autentyczność i prawidłowość wystawienia zlecenia wypłaty według wymagań wskazanych w § 91 Instr. dla kas skarbowych, z uwzględnieniem odmiennych postanowień, zawartych w niniejszych przepisach, następnie po zbadaniu tożsamości osoby, odbierającej pieniądze, i po odebraniu od niej pokwitowania na zleceniu wypłaty w sposób, przewidziany w §§ 94 i 96 Instr. dla kas skarbowych tudzież po wciągnięciu zlecenia do księgi rachunków bieżących, odrywa odcinek i zwraca stronie, kierując ją do skarbnika temu ostatniemu zaś doręcza zlecenie, na którem umieszcza adnotację „sprawdzono" i swój podpis. Skarbnik postępuje w myśl przepisów, zawartych w § 98 Instr. dla kas skarbowych, traktując zlecenie wypłaty jak asygnację, a odcinek jak talon.

W razie wątpliwości kasa stara się wyjaśnić je w porozumieniu bezpośredniem z instytucją, od której pochodzi zlecenie wypłaty.

Zlecenia wypłaty na przesyłkę pieniędzy pocztą, na przelew na inne rachunki w tej samej lub innej kasie, albo na przelew do P. K. O. lub do Banku Polskiego, kasa realizuje najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu, stosując się do przepisów, normujących postępowanie w analogicznych wypadkach z asygnacjami.

Po zrealizowaniu zlecenia wypłaty kasa postępuje analogicznie, jak przewidziano w § 100 Instr. dla kas skarbowych, pozostawiając zlecenie u siebie jako dowód rozchodowy i zwracając odcinek instytucji, która wystawiła zlecenie.

§ 26.

Zarachowywanie obrotów na rachunkach bieżących przez kasy skarbowe.

Sumy, składane na rachunki bieżące i z tych rachunków wypłacane, zapisują kasy w głównych dziennikach przychodu i rozchodu w osobnych do tego przeznaczonych przedziałkach, tudzież w specjalnej księdze rachunków bieżących (wz. N. 3), w której dla każdego rachunku otwierają osobne konto.

§ 27.

W księdze rachunków bieżących w nagłówku każdego konta uwidoczniają kasy numer i typ rachunku, nazwę i siedzibę instytucji, dysponującej nim, oraz numery blankietów zleceń wypłaty, znajdujących się w posiadaniu tejże instytucji.

Obroty zapisują kasy w księdze rachunków bieżących kolejno, umieszczając w odpowiedniej przedziałce sumę przychodu względnie rozchodu.

Przedziałkę „Pozostałość" wypełniają kasy w miarę potrzeby, obowiązkowo jednak raz na dzień po zapisaniu wszystkich obrotów z danego dnia.

Zlecenia wypłaty, dotyczące przelewów i wypłat za pośrednictwem P. K. O., zapisują kasy skarbowe w głównym dzienniku rozchodu i w księdze rachunków bieżących dopiero po otrzymaniu wyciągu kontowego, jednakże przed wysłaniem czeku do P. K. O. zaznaczając w księdze rachunków bieżących w przedziałce „uwagi" obok ostatnio wyprowadzonej pozostałości numer zlecenia i sumę, jaką pozostałość zostaje obciążona. Uwagę tę wykreśla się po zrealizowaniu zlecenia.

Księgę rachunków bieżących sumuje się miesięcznie w obu przedziałkach (przychód i rozchód), poczem wyprowadza się ogólne obroty od początku okresu; następnie, zapomocą odjęcia ogólnej sumy rozchodu od ogólnej sumy przychodu, sprawdza się prawidłowość salda, wyprowadzonego w ostatnim dniu miesiąca.

§ 28.

Obroty, dokonywane na rachunkach bieżących, zapisują kasy skarbowe do wykazów szczegółowych i sumarycznych (wz. Nr. 27 i 29 do § 163 Instr. dla kas skarbowych), zakładanych na każdy miesiąc osobno dla przychodów i osobno dla rozchodów, przyczem w przedziałce „Uwagi" wykazów przychodowych podają wysokość salda, wyprowadzonego przy zamknięciu miesięcznem księgi rachunków bieżących.

Obroty, dokonywane w okresie ulgowym na rachunkach bieżących typu „A" (§ 35), grupuje się osobno w wykazach szczegółowych.

Wykazy szczegółowe przychodów przesyłają kasy w dniu pierwszym każdego miesiąca instytucjom, dysponującym rachunkami bieżącemi dołączając do nich spisy, sporządzone według wzoru Nr. 16 do § 78 Przepisów rachunkowo-kasowych w dwóch egzemplarzach.

Wykazy szczegółowe rozchodów wraz z dowodami oraz wykazy sumaryczne przesyłają kasy przełożonym izbom skarbowym (Centralna Kasa Państwowa - Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu) w terminie, oznaczonym w § 187 Instr. dla kas skarbowych.

§ 29.

Rachunkowość instytucyj, posiadających rachunki bieżące.

Władze i urzędy (§ 1 p. a) oraz zakłady państwowe (§ 1 p. c) prowadzą dla obrotów

na rachunkach bieżących specjalną księgę (wz. Nr. 4), w której przychody zapisują na podstawie otrzymywanych od kas dowodów przychodowych, wydatki zaś na podstawie wystawianych zleceń wypłaty.

Zrealizowanie zleceń wypłaty odnotowuje się na podstawie zwracanych przez kasy odcinków.

Przychodowe wykazy szczegółowe (§ 28) służą do kontroli i uzgodnienia wpłat.

§ 30.

Jeżeli instytucja, posiadająca rachunek bieżący, przechowuje na nim sumy, mające różne przeznaczenie, to dla ułatwienia dysponowania temi sumami może dla każdego ich rodzaju otwierać w księdze rachunków bieżących osobne konta.

§ 31.

Zarządy przedsiębiorstw i monopolów państwowych, prowadzące swą rachunkowość według zasad buchalterji podwójnej lub na zasadzie osobnych przepisów, jak również związki samorządowe i instytucje o charakterze społecznym utrzymują ewidencję obrotów na rachunkach bieżących w swych księgach według obowiązujących je przepisów.

§ 32.

Sprawozdania.

Władze i urzędy państwowe, organa wojskowe, zarządy przedsiębiorstw i monopolów państwowych oraz instytucje im podległe, jak również zakłady państwowe, uwidoczniają obroty na rachunkach bieżących w swych sprawozdaniach miesięcznych i rocznych, składanych w myśl postanowień §§ 78 i 79 przepisów rachunkowo-kasowych względnie odrębnych przepisów i uzgadniają te sprawozdania z kasami i izbami skarbowemi (władze centralne—z Centralną Kasą Państwową i Centralną Księgowością Ministerstwa Skarbu).

W sprawozdaniach tych należy wyodrębniać pozostałości i obroty sum, pozostawionych do dyspozycji w okresie ulgowym (§§ 35 i 36), od obrotów i pozostałości sum, pochodzących z kredytów bieżącego okresu budżetowego, jakoteż wykazywać ogólne sumy obrotów i pozostałości sum na rachunkach bieżących typu „A" w okresie sprawozdawczym.

Związki samorządowe i instytucje o charakterze społecznym nie są obowiązane do składania powyższych sprawozdań.

§ 33.

Wszystkie instytucje, posiadające w kasach skarbowych rachunki bieżące, obowiązane są sprawdzać otrzymywane z kas wykazy szczegółowe przychodów z otrzymanemi poprzednio dowodami przychodowemi, jak również zgodność podawanego w wykazach salda, stwierdzać dokonanie tej czynności na wykazach i spisach i przesyłać jeden egzemplarz spisów w terminie do dnia piętnastego po upływie miesiąca, którego dotyczą, właściwej izbie skarbowej, względnie Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu, jeżeli spisy otrzymane były od Centralnej Kasy Państwowej.

§ 34.

Pod względem przechowywania i odsyłania dowodów rachunkowych i kasowych, tyczących się obrotów na rachunkach bieżących, stosują się władze, urzędy i zakłady państwowe do § 78 przepisów rachunkowo-kasowych, a organa wojskowe, zarządy przedsiębiorstw państwowych i zarządy monopolów państwowych — do obowiązujących je odrębnych przepisów.

§ 35.

Wyrównanie pozostałości w końcu okresu budżetowego.

Z końcem okresu budżetowego rachunki bieżące, wymienione w § 4 p. a, powinny być wyrównane przez przelanie pozostałości na wznowienie kredytu lub na inne właściwe rachunki.

Do dalszej dyspozycji w okresie ulgowym mogą być ewentualnie pozostawione tylko sumy rozporządzalnych zaliczek, mające służyć na pokrycie należności, których tytuł powstał w ścisłym okresie budżetowym.

Ostateczna likwidacja tego rodzaju sum powinna nastąpić najpóźniej w ostatnim dniu okresu ulgowego.

§ 36.

Sumy, pozostawione do dyspozycji w okresie ulgowym (§ 35), tak kasy jakoteż instytucje dysponujące utrzymują w ewidencji w księgach ubiegłego okresu budżetowego i wykazują je w sprawozdaniach (§ 32).

§ 37.

Jeżeli rachunek, wymieniony w § 4 p. a, nie zostanie wyrównany z końcem okresu budżetowego względnie ulgowego zgodnie z postanowieniami § 35, kasa donosi o tem przełożonej izbie skarbowej celem spowodowania przelewu niezużytych kwot na dochód właściwego budżetu. Z pozostałości, o której mowa w niniejszym paragrafie, nie mogą być dokonywane żadne wydatki.

§ 38.

Sumy pozostające z końcem okresu budżetowego na rachunkach bieżących, wymienionych w § 4 p. b, przenosi się z roku na rok bez żadnych ograniczeń pod względem dysponowania niemi.

§ 39.

Rachunkowość izb skarbowych, dotycząca rachunków bieżących.

Izby Skarbowe (Centralna Księgowość Ministerstwa Skarbu) otwierają w ogólnej księdze przychodów i rozchodów sum nie budżetowych osobne konta dla utrzymania ewidencji obrotów na rachunkach bieżących, a mianowicie: osobne konta dla każdej władzy II inst. i dla każdego urzędu I inst., podległego bezpośrednio władzy centralnej, wspólne konta dla związków samorządowych, jak również dla instytucyj o charakterze społecznym, wreszcie osobne konta dla każdego zarządu przedsiębiorstwa państwowego i dla każdego zarządu monopolu państwowego.

§ 40.

Postanowienia końcowe.

Przepisy niniejsze wchodzą w życie z dn. *1 listopada 1929 r.* Z tym dniem tracą moc obowiązującą wszelkie sprzeczne z niemi rozporządzenia i okólniki, a w szczególności rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 14 sierpnia 1922 r. w sprawie otwarcia w Centralnej Kasie Państwowej i w kasach skarbowych rachunków bieżących (Monitor Polski Nr. 201 z r. 1922).

Załącznik do L. D. VII. 949/2/29.

Wz. Nr. 1 do § 13 Przepisów o rachunkach bieżących

Serja.................. Nr..................

Poz. ks. rach. bież.....................

Kwota..................................zł.......gr.

Imię i nazwisko odbiorcy

....

....

..................................19............r.

(podpisy)

Zlecenie wypłaty

otrzymałem .... 19............r.

....

Ważne 14 dni

Serja.................. (Godło państw.) Nr..............................

Nazwa urzędu

Adnotacja Kasy Skarbowej

....

..............................Rach. bież. Sprawdzono (podpis)..............................

Nr.......................... str............ poz............ ks. rach. bież.

Poz. ks. rach. bież.............................. Poz. dz. rozch ....

Zlecenie wypłaty na kwotę .... zł............gr.

Centralna Kasa Państwowa

Kasa Skarbowa w..

....

....

..................................19............r.

(pieczęć, podpisy).

Powyższą kwotę otrzymałem dn. ....19............r. (podpis)

Serja.........................Nr............ Nazwa urzędu............ Poz. ks. rach bież.

Odcinek zlecenia wypłaty z dn............ na kwotę .... Zł............gr.

(pieczęć, podpisy).

Adnotacje kasy skarbowej:

Data wypłaty.............................. Poz. dz. rozch..............................

Załącznik do L: D. VII. 949/2/29

(Stempel oznaczający nazwę kasy).

Wz. N. 2 do § 15 Przepisów o rachunkach bieżących.

PAMIĘTNIK

na blankiety zleceń wypłaty

Data	Skąd otrzymano lub komu wydano	Przychód			Rozchód			Pozostałość		
		N. N.			N. N.			N. N.		
		Serji	blankietów	Ilość	Serji	blankietów	Ilość	Serji	blankietów	Ilość

Załącznik do L. D. VII. 949/2/29.

Nazwa Kasy
(stempel)

Wz. Nr. 3 do § 26 Przepisów o rachunkach bieżących.

KSIĘGA

rachunków bieżących

na rok 19..........

Urząd dysponujący ....

posiada zlecenia wypłaty serji ....

od Nr. .... do Nr. ....

Pozycja bieżąca	Data	Pozycja dziennika przychodu lub rozchodu	Serja i Nr. zlecenia wypłaty	Kto wpłacił lub komu wypłacono	Przychód		Rozchód		Pozostałość		UWAGI:

Załącznik do L. D. VII. 949/2/29

Wzór N. 4 do § 29 Przepisów o rachunkach bieżących.

Urząd ....

....

KSIĘGA

Rachunków Bieżących

otwartych w Centralnej Kasie Państwowej / Kasie Skarbowej w ....

na rok 19........

Rachunek bieżący Nr.................... otwarty, w..

Nazwa funduszu..

Liczba porządkowa	Data	Oznaczona przez kasę pozycja dziennika przychodu	Komu wpłacił lub komu wypłacono	Tytuł wpłaty lub wypłaty	Serja i Nr. zlecenia wypłaty	Przychód	Rozchód	Pozostałość	Adnotacja o zrealizowaniu zleceń wypłaty	
									Data	Oznaczona przez kasę pozycja dziennika rozchodu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

329.

Okólnik Nr. 223 z 9 października 1929 r. (AA. 5216/1) w sprawie komitetów rodzicielskich przy szkołach średnich ogólnokształcących.

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich oprócz Poznańskiego i Pomorskiego).

Nawiązując do pisma swego z dn. 14 czerwca 1927 r. Nr. IV. AA. 3914/27 w sprawie wymienionej w nagłówku Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia dodatkowo, że ustalenie ogólnego charakteru rad i komitetów rodzicielskich przy szkołach średnich i powszechnych nie jest możliwe ze względu na ich różnorodny zakres działania.

Oprócz podanego w wyżej wspomnianem piśmie zakresu działania tych zrzeszeń, zadaniem ich bywa również dożywianie dzieci w szkołach, organizowanie dla nich kolonij letnich, tworzenie burs i internatów, wreszcie przychodzenie z doraźną pomocą najbiedniejszym, jednem słowem działalność wchodząca w zakres opieki społecznej.

O ile działalność tego właśnie rodzaju stanowi wyłączny lub główny cel danego zrzeszenia, w takim razie będzie ono miało charakter stowarzyszenia opieki społecznej, podlegającego przepisom ustawy z 16.8 1923 r. o opiece społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 726) i odpowiednio do art. 22 p. c tej ustawy rejestrowanego przez organy Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

330.

Okólnik Nr. 224 z 10 października 1929 r. (Wojsk. 765/3) w sprawie przymusowego leczenia poborowych w szpitalach cywilnych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W związku z postanowieniami art. 41 (ust. końcowy) ustawy o powsz. obow. wojsk. oraz w celach publiczno-zdrowotnych — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Min. Spraw Wojskowych zarządza, aby poborowych chorych na choroby weneryczne, którzy według opinji lekarzy kom. pob. mogą być wyleczeni w ciągu najwyżej 4 miesięcy, przewodniczący komisji skierowywali przymusowo na leczenie do szpitali cywilnych.

331.

Okólnik Nr. 225 (OB. 3193) z dnia 16 października 1929 r. o zmianie § 55 przepisów rachunkowo-kasowych.

P. P. Wojewodom, Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy, Korpusowi Ochrony Pogranicza, Głównej Komendzie Policji Państwowej, Głównemu Urzędowi Statystycznemu, Urzędowi do Spraw Mniejszości w Katowicach.

do wiadomości i użytku służbowego.

MINISTERSTWO SKARBU
L: D. VII. 1083/2.
Warszawa,
dnia 17 września 1929 r.

W sprawie zmiany § 55
Przepisów rachunkowo-kasowych.

Okólnik Nr. 96.

Do

wszystkich władz centralnych, wszystkich departamentów i samoistnych urzędów Ministerstwa Skarbu, wszystkich izb skarbowych i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Skarbowy) w Katowicach.

Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli nadaje § 55 przepisów rachunkowo-kasowych z 1921 r. (Monitor Polski Nr. 285 z 1921 r., Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 45, poz. 564 z 1921 r.) następujące brzmienie:

„Przy wyliczaniu się z zaliczek należy każdy wydatek usprawiedliwić oryginalnemi rachunkami (kwitami) firm lub osób, na rzecz których uskuteczniono wypłaty.

Każdy poszczególny rachunek winien odpowiadać wymaganiom § 24 przepisów rachunkowo-kasowych i być sprawdzony w sposób podany w tym paragrafie, przyczem rachunki te, zamiast klauzuli „do wypłaty kwota ......", należy zaopatrywać klauzulą „uznano na kwotę ......".

Na każdym rachunku należy podać datę i numer asygnacji, którą zarządzono wypłatę zaliczki na te wydatki.

Dla usprawiedliwienia drobnych wydatków, szczegółowo wyliczonych, wystarcza poświadczenie naczelnika urzędu o ich istotnem wykonaniu".

332.

Okólnik Nr. 226 z 18 października 1929 r. (Wojsk. 2178/3) o poszukiwaniu poborowych zagranicą.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Konsulat Generalny w Nowym Jorku ponownie uskarża się, iż mimo zarządzenia podanego do wiadomości Panom Wojewodom (Panu Komisarzowi Rządu) w okólniku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 176 z dn. 24.IX 1928 r. Nr. AP. 5594/1, regulującego akcję ścigania zagranicą (w krajach poza Europą) osób uchylających się od służby wojskowej, nasze placówki konsularne wciąż są przeciążane sprawami poszukiwania tych osób w wypadkach nie rokujących żadnych widoków powodzenia, zwłaszcza jeśli chodzi o poborowych niewiadomych adresów, którzy opuścili granice Państwa przed powstaniem Państwa Polskiego, czy też przed wojną światową. Jako dowód obciążania zbyteczną pracą konsulat przytacza fakt otrzymania od jednego ze starostw w ciągu kilku zaledwie dni 75 pism w sprawie poszukiwania wymienionych osób.

Według relacji Konsulatu — wyniki rejestracji naszych obywateli w Ameryce są naogół b. znikome, a dotychczasowy sposób poszukiwania tych osób jest niewspółmierny w stosunku do kosztu pracy włożonej przez konsulaty.

Z drugiej strony, w razie zaistnienia potrzeby powołania do kraju obywateli polskich, zamieszkałych zagranicą oczywiście liczyć można będzie nie na ilość zarejestrowanych osób, lecz wyłącznie tylko na indywidualny i zbiorowy patryotyzm naszego wychodźtwa.

W celu możliwego zmniejszenia pracy w tym zakresie placówek zagranicznych w Ameryce, należy zaprzestać wogóle poszukiwania w Ameryce poborowych, którzy opuścili granicę Państwa przed rokiem 1918 wzgl. przed wojną światową, a adresy ich (dokładne) w Ameryce nie są znane, poszukiwać tych tylko poborowych, którzy wyjechali z kraju po powstaniu Państwa Polskiego nielegalnie w wyraźnym zamiarze uchylenia się od służby wojskowej.

We wszystkich takich wypadkach należy skierowywać pisma, w miarę możności, do właściwego terytorjalnie konsulatu. W razie braku dokładnego adresu poszukiwanego (miasto, ul. Nr. domu) należy ograniczyć się do uczynienia w rubryce 15 listy poborowej adnotacji, że poborowy rzekomo wyjechał do Ameryki i bliższy jego adres nie jest znany.

333.

Okólnik Nr. 227 z 18 października 1929 r. (Wojsk. 3254/1) o powtórnem wystawianiu dowodów tożsamości konia.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W dalszem nawiązaniu do okólnika Nr. 55 z dn. 5.III.29 r. o wydawaniu duplikatów dowodów tożsamości koni — stosownie do wyjaśnienia Ministerstwa Spraw Wojskowych w sprawie powtórnego wystawiania przez Rejonowych Inspektorów Koni dowodów tożsamości konia komunikuję Panu Wojewodzie celem pouczenia podległych powiatowych władz administracji ogólnej co następuje:

W wypadku zagubienia lub kradzieży „dowodu tożsamości konia“, gdy nie jest ustalone od kogo koń był nabyty, z jakiej gminy pochodzi, jak również nie jest znany Nr. dowodu i serja, sprawa winna być przez właściciela kierowana do właściwej władzy administracyjnej celem przeprowadzenia szczegółowego dochodzenia. Jeżeli przeprowadzone dochodzenie nie ustali gminy, w której koń jest prowadzony w ewidencji, Rej. Insp. Koni wystawia nowy dowód, przyczem w odróżnieniu od normalnie wystawianego dowodu w tym wypadku wypisuje:

1) u góry stronicy 1-ej (nagłówkowej) czerwonym atramentem: *„zamiast zagubionego pierwotnego dowodu“*;

2) przez całą stronicę 4-tą (w dowodach serji A, B, C i D względnie str. 6-tą w dowodzie serji E):

„poprzedni właściciel oraz gmina prowadząca w ewidencji — nieznane“;

3) na następnej stronicy („Dalsze zmiany“) — imię i nazwisko obecnego posiadacza konia, jego miejsce zamieszkania oraz miejsce postoju konia.

W wypadku natomiast ustalenia drogą dochodzenia administracyjnego względnie sądowego gminy poprzedniego zaewidencjonowania konia oraz odnośnej rubryki w księdze ewidencyjnej gminy, nowowystawiony dowód zostaje przez Rej. Insp. Koni unieważniony i wzamian wystawiony duplikat pierwotnego dowodu tożsamości o czem gmina winna zawiadomić w trybie normalnym (kartą korespond.) gminę, w ewidencji której koń poprzednio figurował.

334.

Okólnik Nr. 228 z 16 października 1929 r. Nr. OL. 2578/1/29 w sprawie trybu uzgadniania projektów umów międzynarodowych.

Do

P. P. Dyrektorów Departamentów I–V, Naczelników Wydziałów i wszystkich Urzędników Min. Spr. Wewnętrznych.

Podając do wiadomości okólnik Nr. 23 Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 1929 r. — zarządzam, że w zakresie uzgadniania nadsyłanych z Ministerstwa Spraw Zagranicznych projektów umów międzynarodowych należy stosować postanowienia okólników M. S. Wewn. Nr. 75 z 9 kwietnia 1927 r. i Nr. 176 z 10 października 1927 r. w sprawie trybu uzgadniania projektów prawodawczych przesłanych Ministerstwu przez inne Ministerstwa (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 1 i 2, poz. 86 i Nr. 3 i 4, poz. 56).

PREZES RADY MINISTRÓW
Nr. 13539.
Warszawa,
dnia 30 września 1929 r.

Odpis

Do

Pana Ministra Spraw Zagranicznych w Warszawie.

W związku z dyskusją przeprowadzoną na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 26 kwietnia 1929 r. oraz nawiązując do konferencji odbytej w mojem Biurze Prawnem w dniu 7 maja 1929 r. przy współudziale przedstawicieli: Pana Ministra i Pana Ministra Sprawiedliwości,—ustalam w porozumieniu z Panem Ministrem i z Panem Ministrem Sprawiedliwości następujący tryb postępowania przy ratyfikacji umów międzynarodowych zgodnie z ust. 1 art. 49 Konstytucji:

1) ponieważ pomiędzy pierwszym a drugim ustępem art. 49 Konstytucji istnieje ścisły związek, przeto w razie wątpliwości, czy dana umowa międzynarodowa może być ratyfikowana bez zgody Sejmu czy też wymaga zgody Sejmu (jak umowy handlowe i celne oraz umowy, które stale obciążają pod względem finansowym Państwo albo zawierają przepisy prawne, obowiązujące obywateli, albo też wprowadzają zmiany granic Państwa, a także przymierza), — zechce Pan Minister przedstawić mi daną sprawę w celu rozstrzygnięcia wątpliwości w porozumieniu z Panem Ministrem i z Panem Ministrem Sprawiedliwości;

2) umowa międzynarodowa, która zdaniem Pana Ministra, bezsprzecznie może być ratyfikowana przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej bez zgody Sejmu, powinna być przed dokonaniem ratyfikacji podana do wiadomości mojej, Pana Ministra Sprawiedliwości oraz zainteresowanych Panów Ministrów w celu nadesłania Panu Ministrowi ewentualnych uwag w terminie dni 14;

3) po upływie terminu, wskazanego w p. 2, (względnie po uzgodnieniu ewentualnie nadesłanych uwag, dokument ratyfikacyjny) 1 egzemplarz dla umów międzynarodowych, nieprzewidujących wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, oraz 2 egzemplarze dla pozostałych umów międzynarodowych (kontrasygnowany przez Pana Ministra, wraz z daną umową międzynarodową oraz z pismem, stwierdzającem dokonanie wymogów p. 2) i ewentualnym protokółem, stwierdzającym uzgodnienie zgłoszonych uwag, winien być nadesłany do mnie w celu umieszczenia mojej kontrasygnaty oraz skierowania do ratyfikacji przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

PREZES RADY MINISTRÓW
Nr. 13539.
Warszawa,
dnia 30 września 1929 r.

Odpis

Okólnik Nr. 23.

Do

Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w Warszawie.

Przesyłam Panu Ministrowi do wiadomości.

(—) Świtalski
Prezes Rady Ministrów

335.

Okólnik Nr. 229 z 23 października 1929 r. (Z. U. 4052/29) w sprawie podręcznych bibljotek lekarskich w szpitalach.

Do

P. P. Wojewodów

Na podstawie materjałów z licznych inspekcyj szpitali, szczególnie prowincjonalnych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych stwierdziło że nie wszystkie szpitale dostatecznie dbają o podniesienie strony naukowej lecznictwa szpitalnego.

W miejscowościach, gdzie niema uniwersytetów, towarzystw naukowych lekarskich i bibljotek specjalnych, urządzanie w szpitalach choćby na mniejszą skalę fachowo - lekarskich bibljotek składających się z odpowiednich dzieł naukowych i czasopism lekarskich, stanowić może wielką pomoc w codziennej działalności fachowej lekarza szpitalnego z korzyścią dla chorych, pobudzić go do samodzielnej pracy twórczej i wybitnie przyczynić się przez to do odświeżenia i uzupełnienia jego wiedzy fachowej, a nawet do pomnożenia naszego dorobku naukowego.

Bibljoteki takie będą również miały duże znaczenie dla młodych lekarzy, odbywających

przepisową praktykę i dokształcających się w szpitalach.

Ponieważ nieznaczna tylko liczba szpitali prowincjonalnych posiada podręczne bibljoteki lekarskie i to zaopatrywane przeważnie sumptem samych lekarzy, przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę o wywarcie wpływu na związki komunalne względnie inne instytucje, utrzymujące szpitale, aby do budżetów szpitalnych wstawiały odpowiednie kwoty na bibljoteki lekarskie.

Kwoty te nie powinny przewyższać 0,25%—0,5% ogólnej sumy wydatków budżetu rocznego szpitala i być zużyte na zakupywanie naukowych dzieł medycznych i prenumeratę czasopism lekarskich i to w pierwszym rzędzie polskich.

V.

Pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

336.

Pismo Nr. Wojsk. 3128/1 z 30 września 1929 r. w sprawie wyższych uczelni zagranicznych upoważniających do odroczenia służby wojskowej.

Do
P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W ślad pisma okólnego z dnia 2. VIII b. r. Nr. Wojsk. 2894/1 zawiadamiam Panów Wojewodów (Pana Komisarza Rządu), że Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uznało za uczelnie wyższe, uprawniające do odroczenia służby wojskowej w myśl § 3-go rozporządzenia Min. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 26. III. b. r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 315) następujące wyższe zakłady naukowe w Belgji:

1) Szkołę wyższych studjow handlowych i konsularnych w Leodjum (Ecole des haûtes études commerciale et consulaires a Liége) i

2) Instytut Politechniczny w Glons Liége (Instytut Politechnique de Glons Liége).

337.

Pismo Nr. AP. 389/1 z 2 października 1929 r. w sprawie sprzedaży nalepek Polskiego Związku Przeciwgruźliczego.

Do
P. P. Wojewodów (wszystkich) z wyjątkiem Śląskiego.

Na zasadzie pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 4. XI. 1927 r. Nr. AP. 11646/27 (Kwesta) R. Polski Związek Przeciwgruźliczy uzyskał na czas od 1. XII. do dnia 10. I. każdego roku wyłączne prawo sprzedaży nalepek na cele społecznej walki z gruźlicą.

Ponieważ w/g podania rzeczonego Związku z dnia 23.IX. 29 r. Nr. 5985/29 do Min. Spraw Wewn., uprawnienie to bywa naruszane, Min. Spraw Wewnętrznych prosi aby na przyszłość postanowienia zawarte w wymienionem na wstępie piśmie M. S. Wewn. były ściśle stosowane.

338.

Pismo Nr. Z. H. 4286/29 z 8 października 1929 r. w sprawie formularzy zgłoszeń chorób zawodowych.

Do
P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Celem ułatwienia lekarzom wykonywania włożonego na nich artykułami 5 i 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr. 78 poz. 676) obowiązku zgłaszania przypadków chorób, wymienionych w § 3 wykaz II rozporządzenia wykonawczego z dnia 17 grudnia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5/29 poz. 50), przesyła się w załączeniu przepisane paragrafem 4 powołanego rozporządzenia wykonawczego formularze zgłoszeń z prośbą dostarczenia z tego zasobu odpowiedniej liczby ambulatorjom Kas Chorych i innym przychodniom, oraz szpitalom, pozatem lekarzom, którzy poza wymienionemi zakładami zajmują się w większej mierze leczeniem pracowników przemysłowych. Zaznacza się przytem, że o ile lekarz powiatowy przez wzgląd na wielką liczbę wpływających zgłoszeń nie byłby w stanie spełniać należycie związanych z tem badań, albo jeżeliby w powiatach o wybitnie rozwiniętym przemyśle, podlegającym nadzorowi sanitarnemu w myśl art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu nie był w stanie wykonywać rzeczonego nadzoru, należy o tem zdać sprawę z wnioskiem, ażeby Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w myśl art. 78 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11 poz. 86) wystąpiło do Rady Ministrów o przekazanie walki z chorobami zawodowemi w danym powiecie (mieście) również lekarzom samorządu terytorjalnego.

Załącznik.

WYKAZ II.

A. Wszelkie zmiany chorobowe, wywołane przez pracę zawodową, z następującemi substancjami, ich stopami i związkami:

1) ołów, 2) rtęć, 3) arszenik i związki arsenowe, 4) fosfor, 5) chrom, 6) tlenki azotu, 7) tlenek węgla, 8) siarczek węgla, 9) związki cjanowe, 10) benzol i pochodne, 11) alkohol metylowy, 12) terpentyna.

B. 13) Zmiany chorobowe, wywołane przy pracy działaniem promieni Roentgena i substancjami radjoaktywnemi, 14) owrzodzenia i nowotwory u osób, narażonych przy pracy na działanie smoły, dziegciu, sadzy, parafiny, 15) pylica krzemicowa u osób, narażonych przy pracy na wdychanie pyłu, zawierającego krzem (z kwarcu, granitu, piaskowca i t. p.), 16) glistnica u górników, 17) wąglik u osób, zatrudnionych przeróbką produktów zwierzęcych, jak wełna, włosie, skóry i t. d.

339.

Pismo Nr. SF. 6774/1 z 10 października 1929 r. w sprawie zlikwidowania zaległości w państwowych podatkach od nieruchomości, od placów budowlanych i w podatku od lokali.

Do
P. P. Wojewodów

Ministerstwo Skarbu, opierając się na sprawozdaniach Izb Skarbowych, powiadomiło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, że wymiar i pobór państwowych podatków od nieruchomości, od placów budowlanych i od lokali, dokonywany przez magistraty miast (zwierzchności gmin miejskich) tudzież podatku od nieruchomości w gminach wiejskich, dokonywany przez wydziały powiatowe nie daje zadawalających wyników:

1) zaległość wymienionych podatków w licznych wypadkach przewyższa 50%, a dochodzi nawet nieraz do 100% rocznego wymiaru;

2) wymiar tych podatków na rok 1929 nie został dokonany w ustawowych terminach;

3) niektóre magistraty i wydziały powiatowe nie przelewają do kas skarbowych we właściwych terminach sum, otrzymanych tytułem tychże podatków.

Z uwagi na powyższe, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę w wypadkach interwencyj Izb Skarbowych o wydanie zarządzeń w celu zlikwidowania znacznych zaległości w omawianych podatkach, z jednoczesnem uprzedzeniem magistratów miast (zwierzchności gmin miejskich) i wydziałów powiatowych, że nieusunięcie wymienionych braków pociągnie za sobą skutki, przewidziane w art. 3 rozp. Prez. Rzplitej z dn. 12 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 31, poz. 292) i w § 10 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 29.XII 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 12 poz. 95 ex 1927) co do wstrzymania wypłaty opieszałemu związkowi komunalnemu odpowiedniej części udziału w państwowych podatkach lub należnych mu dodatkach do podatków państwowych.

340.

Pismo Nr. SG. 3014/1. z dnia 11 października 1929 roku w sprawie pożyczek zaciąganych przez samorządy w P. Z. U. W. na cele związane z akcją przeciwpożarową.

Do
P. P. Wojewodów

W związku ze sprawozdaniem P. Wojewody Lwowskiego z dnia 27 września r. b. L. S. F. 2438/29 w sprawie wymienionej w nagłówku Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje, że zaciąganie pożyczek przez związki komunalne w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych na urządzenia przeciwpożarowe, składy i wytwórnie materjałów ogniotrwałych oraz na inne cele, związane z akcją przeciwpożarową nie wymagają specjalnego zezwolenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Jednocześnie jednak Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę Pana Wojewody na konieczność przestrzegania, aby pożyczki te były zużyte na właściwe cele, oraz aby wysokość kwot i zakres projektowanych urządzeń odpowiadały istotnym w tym kierunku potrzebom.

341.

Pismo Nr. OL. 2273/1 z dnia 12 października 1929 roku w sprawie: orzeczeń i zarządzeń władz administracji ogólnej rozpatrywanych przez Najwyższy Trybunał Administracyjny.

Do
P. P. Wojewodów

Zarządzam, ażeby p. p. Wojewodowie (p. Komisarz Rządu) zawiadamiali Ministerstwo Spraw Wewnętrznych bezzwłocznie o każdym wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego, którym orzeczenie lub zarządzenie Pana Wojewody (Komisarza Rządu) zostanie przez Najwyższy Trybunał Administracyjny uchylone donosząc, należy wymienić datę i numer wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego, datę i numer uchylonego orzeczenia względnie zarządzenia, przedmiot sprawy, krótkie streszczenie tezy Najw. Tryb. Administracyjnego oraz wzmiankę, czy uchylenie nastąpiło z powodu braku podstawy prawnej, czy też wskutek wadliwości postępowania. Zaznaczam, iż Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w poszczególnych wypadkach będzie żądało od Pana Wojewody (Komisarza Rządu) wszystkich aktów dawnej sprawy celem przekonania się, czy przyczyną uchylenia orzeczenia względnie zarządzenia nie była opieszałość poszczególnych referentów albo oczywista nieznajomość przepisów, zwłaszcza zaś przepisów o postępowaniu administracyjnem.

342.

Pismo Nr. Apr. 1196/47 z 15 października 1929 r. w sprawie nowego typu mąki żytniej.

Do
P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Zawiadamiam Pana Wojewodę (P. Komisarza Rządu), że ustalony został nowy typ mąki żytniej, opracowany na podstawie 65-procentowego przemiału ziarna o wadze 126,4% funtów wagi holenderskiej.

Nowy typ mąki obowiązywać będzie młyny od terminu ogłoszonego drogą obwieszczenia w Monitorze Polskim zgodnie z ustępem 4 § 2 rozporządzenia z dn. 1.XII 1928 r. o przemiale pszenicy i żyta (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 882).

Młyn „Cerealja" w Poznaniu, gdzie przeprowadzony został przemiał, ustalający nowy typ mąki, roześle bezpośrednio do podległych Panu Wojewodzie (P. Komisarzowi Rządu) urzędów władz powiatowych administracji ogólnej wzorce nowego typu po 10 klg. mąki żytniej. Ponadto 50 klg. mąki zostanie skierowane do dyspozycji Wojewódzkiego Oddziału Aprowizacyjnego.

Zechce Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) zarządzić, aby starostowie z otrzymanej mąki zaopatrzyli w próbki (od 100 gr. do 200 gr.) nowego typu mąki — młyny, miejscowe organizacje młynarskie i cechy piekarskie, względnie większe piekarnie oraz wyższe zakłady naukowe, jak również państwowe i miejskie zakłady, trudniące się badaniem żywności. O ileby w niektórych starostwach nadesłana ilość mąki typowej okazała się niewystarczająca, należy uzupełnić brak ten z zapasu, jaki został skierowany do dyspozycji Pana Wojewody (P. Komisarza Rządu). Gdyby i ten zapas okazał się niewystarczający — zechce Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) zarządzić w tym wypadku, aby wszystkich zgłaszających się o nowy typ mąki — kierowano bezpośrednio do młyna „Cerealja" w Poznaniu, gdzie mąkę tę będą mogli otrzymać w większej (dowolnej) ilości.

Z uwagi na to, że obecny typ ma obowiązywać przez kilka miesięcy, należy słoiki, w których przechowywane są wzorce typowej mąki w starostwach — otwierać co trzy dni, mąkę wysypywać na papier, następnie zaś zwolna wsypywać do słoika zpowrotem. Zabieg ten jest niezbędny ze względu na konieczność poddania zamkniętej mąki działaniu powietrza. Ponadto przy postępowaniu z nowym typem mąki mają zastosowanie inne wskazania, zawarte w okólniku Nr. 248 z dnia 11 grudnia 1928 r., dotyczące mąki żytniej.

Pismem okólnem z 7 września b. r. Nr. Apr. 1212/pf. wskazałem na celowość liberalnego stosowania metod kontroli, z uwagi na to, że młyny zaraz po zbiorach przystąpiły częściowo do przemielania nowego żyta, wówczas gdy typ pochodził z żyta starego.

Ponieważ ze świeżego żyta jako jeszcze zbyt wilgotnego nie można było zaraz po zbiorach ustalić typu, powstała konieczność zastosowania wyżej wyłuszczonych metod postępowania.

Obecnie kiedy upłynął już dostateczny okres czasu dla dokonania próbnego przemiału żyta tegorocznego na cel związany z ustaleniem nowego typu mąki żytniej, — typ ten w najbliższych dniach będzie rozesłany. Przypominam, że z chwilą wejścia w życie odnośnego obwieszczenia, o czem mowa na wstępie niniejszego pisma, należy zwrócić uwagę na konieczność wznowienia akcji lustracyjnej przez rozciągnięcie stałej i planowej kontroli, zaznaczając, że w żadnym razie nie mogą być tolerowane odchylenia od obowiązującego typu mąki żytniej w kierunku jaśniejszego jego natężenia. Mogą być jedynie tolerowane odchylenia co do odcieni w barwie w zależności od gatunku ziarna, z którego dana mąka pochodzi. Te właściwości ziarna mogą wpływać, że mąka posiadać będzie odcień bądź kremowy, bądź zielonkawy, bądź rudawy.

Kredyty dla Woj. Komisji do badania mąki i pieczywa o otrzymanie których Ministerstwo Spraw Wewnętrznych czyni starania, będą z chwilą ich uzyskania dodatkowo wyasygnowane Panu Wojewodzie (P. Komisarzowi Rządu).

Jednocześnie przypominam o konieczności powołania do Woj. Komisji do badania mąki i pieczywa rzeczoznawców (biegłych) z pośród osob o wysokich kwalifikacjach fachowych i moralnych, którzy wraz z członkami Woj. Komisji dokonywać będą odnośnych lustracyj. Wkońcu proszę o podanie Ministerstwu do wiadomości nazwisk wyznaczonych biegłych, udzielając Ministerstwu bliższych szczegółów odnośnie stanowiska zawodowego i strony moralnej każdego rzeczoznawcy.

343.

Pismo Nr. Z. H. 4361/29 z 21 października 1929 r. w sprawie „Dni przeciwgruźliczych".

Do
P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomina, że w myśl upoważnienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 4.XI. 1927 Nr. A. P. 11646/27/kwesta/R. w okresie od 1 grudnia r. b. do 10 stycznia 1930 r. mają być organizowane wzorem lat ubiegłych „Dni przeciwgruźlicze", poświęcone propagandzie zwalczania gruźlicy oraz zbiórce funduszów na ten cel.

Akcja „Dni przeciwgruźliczych" staje się coraz bardziej popularna i przynosi coraz większe zyski pieniężne, czego dowodem są wzrastające kwoty, zebrane w tym okresie na cele zwalczania gruźlicy, a które w okrągłych cyfrach przedstawiają się następująco: w roku 1926 osiągnięto ze sprzedaży znaczka przeciwgruźliczego 25.000 zł., w roku 1927 — 63,000 zł., w 1927/28 r. — 72,000 zł., w 1928/29 — 221,000 zł.

W celu osiągnięcia coraz lepszych wyników zarówno wychowawczych w kierunku uświadomienia społeczeństwa o istotecie gruźlicy i jej zwalczaniu, jak i finansowych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę (Pana Komisarza Rządu) o poparcie Dni przeciwgruźliczych, kierując się przy ich organizacji instrukcją Polskiego Związku Przeciwgruźliczego, przesłaną Panu Wojewodzie w roku ubiegłym przy piśmie okólnem z dnia 1.X. 28 Nr. Z. H. 4451/28. W szczególności na terenie tych województw, gdzie wojewódzkie komitety przeciwgruźlicze podczas ubiegłej kampanji nie były utworzone, lub działały słabo, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę o zwrócenie uwagi na zwiększenie intensywności akcji propagandowej w wyżej wymienionym okresie.

VI.

Zarządzenia, okólniki i pisma innych Ministerstw.

344.

Okólnik Ministerstwa Robót Publicznych L. Dz. X-825/29 z 22 maja 1929 r. w sprawie przepisów budowlanych.

Do

Wszystkich Panów Wojewodów (oprócz Śląskiego).

Ministerstwo Robót Publicznych powzięło wiadomość o przytoczonych poniżej, wysoce niepożądanych objawach, których powtarzaniu się na przyszłość należy zapobiec w sposób, wskazany niniejszym okólnikiem.

Mianowicie, podczas wykonywania lustracji wznoszonych zabudowań wiejskich w związku z przeprowadzeniem przebudowy ustroju rolnego — stwierdzono w wielu wypadkach niestosowanie się rolników do przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 202). (w szczególności zaś do przepisów tytułu II części II tegoż rozporządzenia), i wogóle do przepisów budowlanych

Stwierdzono ponadto, że z jednej strony rolnicy wbrew art. 332 rozporządzenia o prawie budowlanem budują bez uprzedniego uzyskania zezwoleń właściwej władzy, a z drugiej strony same władze miejscowe, zwlekając z wydaniem zezwoleń budowlanych, przyczyniają się po części do utrzymania tak niepożądanego stanu rzeczy.

Naogół przyczyną wadliwego zabudowania wsi jest niestosowanie przepisów budowlanych przez same miejscowe zarządy gminne, spowodowane poprostu nieznajomością przepisów; w wielu zaś wypadkach samowolne zabudowanie parcel rolnych było wynikiem bezczynności władz miejscowych.

Oczywiście, że to pomijanie przepisów budowlanych, które mają na celu dobro ludności wiejskiej a w szczególności uzdrowotnienie wsi i uodpornienie jej przeciw klęsce pożarów, przeciwnem jest trosce prawodawcy o dobrobyt włościan i tamuje możność skutecznej walki przeciw niebezpieczeństwu pożarów.

Z powyższych względów Ministerstwo Robót Publicznych poleca niniejszem niezwłocznie zarządzić, ażeby władze podległe zwróciły baczną uwagę na przestrzeganie przez ludność wiejską przepisów ustawy budowlanej i same działały w tej dziedzinie szybko i sprawnie.

Należy zwrócić uwagę władz, udzielających pozwoleń na budowę i mających nadzór nad przestrzeganiem przepisów policyjno-budowlanych przez ludność, aby zaznajomiły się dokładnie z przepisami budowlanemi, a w szczególności posiadały dokładną znajomość: 1) przepisów, zawartych w art. art. 264—316 (tytułu II, części II), wspomnianego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, a regulujących sposób zabudowania wsi, 2) przepisów o pozwoleniu na budowę, zawartych w art. art. 332—357, 3) przepisów o nadzorze nad wykonywaniem robót i utrzymaniem budynków, zawartych w art. art. 378—380, 4) przepisów o władzach budowlanych, zawartych w art. art. 382—398, 5) postanowień karnych zawartych w art. art. 399—405, wreszcie 6) tych przepisów dotychczasowych, które nie straciły mocy obowiązującej i obowiązują w danej miejscowości. Powyższe przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 16 lutego 1928 o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli ogłoszone są w dzienniku ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 marca 1928 w Nr. 23 pod poz. 202.

Przytem zauważa się, że oprócz przepisów budowlanych, zawartych w cytowanem rozporządzeniu, obowiązują, jak wyżej zostało nadmienione, przepisy inne, wydane bądź przez władze zaborcze, bądź przez władze polskie.

Byłoby pożądanem, aby PP. Wojewodowie podjęli z własnej inicjatywy i w miarę możności, szerzenia wiadomości o przepisach budowlanych wśród pracowników samorządu gminnego, jak i wśród samej ludności wiejskiej.

Równocześnie zaleca się PP. Wojewodom zwrócić uwagę organom podwładnym na to, że powinny one iść na spotkanie organom Ministerstwa Reform Rolnych dokonującym przebudowy ustroju rolnego.

Ministerstwo Reform Rolnych poleciło Okręgowym Urzędom Ziemskim, iżby rzeczoznawcy techniczni, pracujący przy tych urzędach, udzielali fachowych porad ludności wiejskiej przy przenoszeniu starych lub wznoszeniu nowych budynków, spowodowanem przebudową

ustroju rolnego, oraz współdziałali z odnośnemi zarządzeniami gminnemi.

W związku z powyższem, Ministerstwo Robót Publicznych, powołując się na okólniki swe z dn. 11 maja 1928 r. L. I-1312 i z dn. 22 października 1928 r. L. I-2922, przypomina, że przepisy z dziedziny budownictwa są zebrane i opatrzone komentarzami w książce pod tytułem „Prawo Budowlane i Zabudowanie Osiedli“, opracowanej przez naczelnika Wydziału Ministerstwa Robót Publicznych p. Gustawa Szymkiewicza; wskazanem byłoby posiadanie tej książki przez właściwe urzędy w celu zaznajomienia się z prawem budowlanem.

Nie mniej pożytecznem będzie zaznajomienie się rzeczonych urzędów z treścią książki opracowanej przez tegoż autora i wydanej również w Warszawie w r. 1928 p. t. „Wzory Podań i Załatwień w sprawach budowlanych“, jako że daje odnośne praktyczne wskazówki, ułatwiające orjentację w dziedzinie stosowania przepisów ustawy budowlanej przez czynniki do tego powołane.

Dlatego należy zwrócić uwagę wspomnianym urzędom na obie powyższe książki.

345.

Pismo Ministerstwa Robót Publicznych L. XV-980/29 z 30 sierpnia 1929 r. w sprawie uprawnień ogólnych inżynierów na obszarach b. zaboru austrjackiego.

Do

Pana Wojewody w Krakowie, Lwowie, Stanisławowie i Tarnopolu:

Postanowieniem art. 2 p. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53 poz. 468) wyłączoną została z pod przepisów prawa przemysłowego praca zawodowa inżynierów, architektów, budowniczych, geometrów i mierniczych. Wspomniane rozporządzenie w art. 198 postanawia zaś że przepisy dotychczasowe, regulujące sprawę kierowania robotami budowlanemi, względnie prowadzenia takich robót, pozostają nadal w mocy do czasu uregulowania tej kwestji w drodze ustawowej.

Otóż rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. z mocą ustawy o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 202) uregulowało w artykułach 358—371 sprawę kierowania robotami, podpadającemi pod postanowienia artykułów 358 i 359 ust. 1 tego rozporządzenia, oraz sprawę sporządzania projektów takich robót.

Wskutek powyższych postanowień przepisy rozporządzenia Ministra Robót Publicznych państwa Austrjackiego z dnia 7 maja 1913 wydanego w porozumieniu z innymi zainteresowanymi Ministrami (Dz. U. P. Austr. Nr. 72) straciły moc obowiązującą o tyle, o ile one dotyczą kierowania robotami, podpadającemi pod postanowienia, cytowanego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie budowlanem, oraz sporządzania projektów takich robót.

W myśl powyższego Ministerstwo Robót Publicznych oznajmia co następuje:

1) Ubiegający się na podstawie przytoczonego wyżej rozporządzenia z 7 maja 1913 po dniu 4 czerwca 1928 r. t. j. od dnia wejścia w życie odnośnych postanowień rozporządzenia Prezydenta o prawie budowlanem o uprawnienia „cywilnego inżyniera dla architektury i budownictwa lądowego“, należy odmawiać udzielenia tego uprawnienia, gdyż uprawnienie takie nie upoważniałoby już odnośnych techników cywilnych do kierowania robotami podpadającemi pod postanowienia prawa budowlanego i do sporządzania projektów tych robót; równocześnie należy ich pouczyć, że o żądane uprawnienie interesowani mogą ubiegać się w drodze, przewidzianej w rozporządzeniu Ministra Robót Publicznych z dn. 22 marca 1929 r. o egzaminach wymaganych dla uzyskania prawa kierowania robotami budowlanemi i wykonywania projektów planów tych robót (Dz. U. R. P. Nr. 19 poz. 182);

2) w dekretach autoryzacyjnych na „inżynierów cywilnych dla budownictwa“, wydawanych po dniu 4 czerwca 1928 r., należy umieszczać w całości pełny tekst, podany w § 1 ustępie a) rozporządzenia z 7 maja 1913 r., a to w tym celu, iżby pojęcie „budownictwo“ bez podkreślenia, że chodzi o „budowle drogowe, wodne, mostowe, kolejowe oraz podobne“ nie mogło być identyfikowane z pojęciem „architektura i budownictwo lądowe“;

3) nadto we wszelkich dekretach autoryzacyjnych wydawanych po dniu 4 czerwca 1928 r. należy umieszczać zastrzeżenie, że wydany dekret nie upoważnia do kierowania robotami budowlanemi, podpadającemi pod postanowienia artykułów 358 i 359 ust. 1 cytowanego wyżej rozporządzenia o prawie budowlanem i do sporządzania projektów przewidzianych w art. 360 tegoż rozporządzenia;

4) o ileby zaś po dniu 4 czerwca 1928 r. zostały wydane dekrety autoryzacyjne, nieodpowiadające powyższym wyjaśnieniom, należy zażądać przedstawienia sobie odnośnych dekretów w celu uwidocznienia na nich wspomnianych zastrzeżeń, ostrzegając zarazem interesowanych, że pomimo ewentualnego nieprzedstawienia dekretu i nieumieszczenia na nim zastrzeżeń, będą oni w razie wykonania czynności, przewidzianych w art. 358, 359 ust. 1 i 360 rozporządzenia o prawie budowlanem, pociągnięci do odpowiedzialności karnej.

Zauważa się w końcu, że osoby, które przed dniem 5 czerwca 1928 r. uzyskały prawo kierowania robotami budowlanemi na podstawie rozporządzenia z dnia 7 maja 1913 r. względnie poprzednich rozporządzeń zachowują naturalnie nadal to prawo.

Do powyższych wskazówek należy się ściśle stosować.

346.

Pismo Ministerstwa Robót Publicznych L. XV-934/29 z 5 września 1929 r. w sprawie znoszenia budynków wzniesionych bez pozwolenia.

Wszystkim Panom Wojewodom z wyjątkiem Śląskiego, Komisarzowi Rządu i Magistratowi m. st. Warszawy.

udziela się do wiadomości w uzupełnieniu okólnika z 4 grudnia 1928 r. L. XV-4849/28 w sprawie trybu postępowania w wypadkach wzniesienia budynków bez pozwolenia, albo niezgodnie z pozwoleniem.

MINISTERSTWO
ROBÓT PUBLICZNYCH
Warszawa
dn. 5 września 1929 r.
L. Dz. XV-934/29.
w sprawie znoszenia budynków wzniesionych bez pozwolenia.

Odpis.

Do
Pana Wojewody w Krakowie

Jak widać z nadesłanego przez urząd miejski w Zakopanem bezpośrednio do Ministerstwa odpisu pisma tego urzędu z dnia 23 maja b. r. L. 2253/29, wystosowanego do Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, powołany na wstępie urząd domaga się zgody na przymusowe rozbieranie budowli, wznoszonych bez pozwolenia.

W związku z przytoczonem pismem Ministerstwo przypomina Panu Wojewodzie treść okólnika z dn. 4 grudnia 1928 r. L. XV-4849/28 w sprawie trybu postępowania w wypadkach wzniesienia budynku bez pozwolenia, przypominając, że przymusowe rozbieranie budynków wyłącznie z powodu, iż wzniesione one zostały bez pozwolenia względnie niezgodnie z pozwoleniem, nie zagrażają jednak bezpieczeństwu publicznemu, niema podstawy prawnej, przeto Ministerstwo uważa je za niedopuszczalne.

Jednakowoż w wypadku, gdy na podstawie art. 379 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli właściwa władza nakazała wstrzymanie robót budowlanych, wykonywanych bez pozwolenia, albo niezgodnie z pozwoleniem, a temsamem zabroniła wykonywania tych lub innych robót budowlanych — odnośne zarządzenie władzy w myśl art. 14 ust. 1 p. c) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 342) stanowi tytuł wykonawczy do wdrożenia postępowania przymusowego — w razie gdy roboty budowlane są wykonywane nadal wbrew wspomnianemu wyżej zakazowi władzy.

W tym wypadku poza pociągnięciem winnych do odpowiedzialności karnej mogą być zastosowane środki przymusowe w trybie, przewidzianym w cytowanem rozporządzeniu, a więc w myśl art. 49 tego rozporządzenia może też być zastosowane przymusowe rozebranie tego, co zostało wybudowane wbrew zakazowi.

VII.

Nowe książki i czasopisma

A. Zalecone do użytku.

347.

Dr. K. Windakiewicza — **„Prawo o Związkach Międzykomunalnych".**

Nakładem Spółki wydawniczej „Samorząd"— ukazała się praca *dr. Kazimierza Windakiewicza*, Naczelnika Wydziału w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych p. t. *„Prawo o Związkach Międzykomunalnych"* (str. VI + 194 dużej 8°). Książka ma na celu obznajmienie czytelnika z zagadnieniami i przepisami dotyczącemi organizacji takich związków. Książka obejmuje całokształt obecnie obowiązujących w Polsce przepisów w przedmiocie związków komunalnych i zawiera obszerny materjał porównawczy zaczerpnięty z prawodawstw zagranicznych. Praca dr. Windakiewicza stanowi niezbędny praktyczny podręcznik dla urzędników administracyjnych i komunalnych oraz dla działaczy samorządowych.

Ministerstwo zaleca książkę tę do użytku podległych władz i urzędów administracji ogólnej a także do użytku władz i urzędów komunalnych. Zalecenie niniejsze należy powtórzyć we wszystkich Dziennikach Wojewódzkich.

Książka jest do nabycia we wszystkich księgarniach oraz w „bibljotece Samorządu" (Warszawa, Plac Napoleona 7).

B. Inne interesujące administrację ogólną.

348.

„Polska w krajobrazie i zabytkach" wydawnictwo zbiorowe pod redakcją prof. Włodzimierza Dzwonkowskiego.

Ministerstwo zwraca uwagę na wydawnictwo „Polska w krajobrazie i zabytkach", którego to pisma cztery tomy ukazały się już nakładem Tadeusza Złotnickiego (Warszawa). Wydawnictwo zawiera bogaty zbiór fotografji, o wartości artystycznej, ciekawszych miejscowości Polski i pamiątek historycznych. Wydawnictwo uzupełniają obszerne artykuły krajoznawcze. Wydawnictwo może być pożyteczne dla zapoznania się z krajem ojczystym i stanowić będzie piękną ozdobę izb reprezentacyjnych i większych bibljotek komunalnych.

349.

Solecki Kazimierz — **O należytościach za podróże służbowe.**

Książka napisana przez radcę min. Min. Skarbu — zawiera całokształt przepisów o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych w kraju wraz z objaśnieniami opartemi na reskryptach i okólnikach Ministerstwa Skarbu i na motywach wyroków Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Książka ta może w znacznym stopniu ułatwić urzędowanie w tych sprawach w Urzędach Wojewódzkich".

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Długa 38.